

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

7-8/2007

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

10.7. Česko-polské vztahy jsou výjimečně dobré, shodli se prezident

Česká republika a Polsko, jejichž vztahy jsou v současné době na mimořádně dobré úrovni, se budou nadále vzájemně podporovat, shodli se prezident Václav Klaus a jeho protějšek Lech Kaczyński. Polsko nezapomene na podporu Česka na nedávném summitu Evropské unie v Bruselu, které si velmi váží, řekl novinářům Kaczyński.

Na setkání, do jehož průběhu se promítl nejen déšť, ale i krize v polské vládě, z níž byl odvolán vicepremiér Andrzej Lepper, se prezident dotkli tématu vzájemných vztahů, a to kulturních i hospodářských, a pohledů na Evropskou unii. Jednali i o protiraketové základně, jejíž jednu část chtějí Spojené státy umístit v ČR a druhou v Polsku. Klaus zdůraznil, že se vrcholní představitelé obou států navzájem informují o tom, jak probíhají jednání s USA či jak se vyvíjí situace vzhledem k Rusku, které umístění štítu ve střední Evropě ostře kritizuje. Podle českého prezidenta je velkou výhodou to, že telefonní linka mezi Varšavou a Prahou je často využívána právě i pro téma základny.

Klaus uvedl, že bruselský summit znamenal "psychologický přelom", kdy jeden či dva státy vystoupily proti velkým členským zemím. "Po těchto změnách již Evropská unie bude jiná," zdůraznil Klaus.

Kaczyński novinářům řekl, že má s Klausem na mnoho záležitostí podobný názor. Důkazem náklonnosti k českému prezidentovi bylo mimo jiné to, že Klaus obdržel polské nejvyšší státní vyznamenání Řád Bílého orla. Mimořádné pocty se dostalo Klausovi i v podobě kavalerie. Muži v uniformách na koních totiž v novodobé historii Polska doprovázeli pouze státní návštěvu saúdskoarabského krále.

Obdobná témata jako s prezidentem probral Klaus také s premiérem Jaroslawem Kaczyńským. Dvojče prezidenta je však nyní zcela zaneprázdněno vnitropolitickou situací.

Český prezident se ve Varšavě setkal ještě s maršálkem Sejmu Ludwikem Dornem a s maršálkem Senátu Bogdanem Boruszewiczem. Podle plánu odpočíval ve středu 11. 7. 2007 v prezidentské vile nedaleko Varšavy. Ve čtvrtek 12. 7. návštěvu, na níž ho doprovázela manželka Livie, zakončil ve městě Kazimierz Dolny.

11.7. Společný boj zemí v rámci EU je podle Klause důležitý

Spolupráce členských zemí Evropské unie na regionální úrovni a společný boj v EU jsou podle českého prezidenta Václava Klause velmi důležité. Klaus, který je na státní návštěvě Polska, při rozhovoru s maršálkem Senátu Bogdanem Boruszewiczem uvedl, že výsledek červnového summitu unie ho nenaplnuje optimismem. Informovala o tom agentura PAP.

Podle Klause členské země předávají Evropské unii mnoho kompetencí a nikdo přitom neprotestuje. "Čím více má EU kompetencí, tím důležitější je způsob hlasování," řekl. Polsko prosazovalo svůj návrh na způsob hlasování v EU, opatrně ho podpořila pouze Česká republika.

Polský maršálek zdůraznil, že důležitou roli hraje regionální spolupráce v rámci visegrádské čtyřky (V4), kterou tvoří Polsko, Česko, Slovensko a Maďarsko. Prezident řekl, že čím více se podaří dosáhnout v rámci V4, tím lépe, připomněl ale, že i ve skupině existují rozpory.

Spokojený je Boruszewicz s tím, jak Polsko a Česko konzultují záležitosti, které se týkají protiraketové základny. Její části chtějí Spojené státy umístit právě v těchto dvou zemích. Klaus uvedl, že to, jak Česká republika přistupuje k americkému návrhu, ukazuje, jakou váhu přikládá transatlantickým vztahům. Podle Boruszewicze

je stání na dvou nohách - v USA a EU - důležité právě pro země, které mají takovou geografickou polohu jako Polsko a Česko. Podle maršálka by bylo vhodné se zamyslet nad posílením východoevropské politiky. Klaus uvedl, že má smysl uvažovat nad spoluprací ČR, Polska, Litvy a Estonska.

Maršálek dále uvedl, že Senát se zajímá o polskou diasporu v ČR. S Klausem mluvil o dvou otázkách, které se týkají polské menšiny v Česku, a to o likvidaci polské školy v Třinci a o rekompenzaci za majetek, o který přišly polské organizace. Podle prezidenta škola v Třinci nebude zlikvidována, pokud bude dostatečný nábor žáků. Zdůraznil, že záležitost má čistě ekonomický charakter. Česká ústava podle něj však nezná restituci majetku právním osobám a je možné uvažovat nad jiným řešením záležitosti. Tématem rozhovorů s prezidentem Lechem Kaczyńským byly zejména vzájemné hospodářské a kulturní vztahy, diskuse o EU a o americké protiraketové základně.

12.7. Návštěva Polska přispěla k utužení vztahů s ČR, řekl Klaus

Třídenní návštěva Polska, kterou český prezident Václav Klaus ukončil v městečku Kazimierz Dolny, přispěla k utužení vztahů mezi Českou republikou a Polskem. Novinářům to řekl český prezident, který zdůraznil, že obě země mají velmi blízké názory na mnoho věcí, které se jich v této chvíli týkají v Evropě a ve světě.

"Je to dobrý závdavek, abychom byli schopni občas jedna druhou zemi podpořit a hledat další spojence na tom evropském kolbišti," uvedl.

Ohledně nové evropské smlouvy Klaus ČTK řekl, že považuje za úsměvnou myšlenku, že by se něco mělo podepisovat již brzy, jak si to přejí někteří evropští poslanci. Podle něj je nutné dojednat ještě "tisíc maličností".

Kdyby podle Klause někdo udělal "tu hrozitánskou chybu", že by nechal záležitost na úřednících a politici by ji jen slavnostně podepsali, "tak by to byla další tragédie a byla by to velmi viditelná ukáзка deficitu demokracie v Evropské unii ... Já doufám, že se to nestane," dodal.

Zdůraznil, že Polsko i ČR berou záležitost základen USA jako otázku, která přísluší k rozhodnutí jim, vyjednávání se Spojenými státy je podle něj zcela autonomní. Nevidí důvody, proč by se Česká republika měla ptát partnerů na Východě či na Západě, jak se má rozhodnout.

26.7. Prezident přijal lucemburského velvyslance

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě velvyslance Lucemburského velkovévodství pana Pierra-Louise Lorenze při příležitosti ukončení jeho diplomatické mise v České republice.

Prezident ocenil pozitivní rozvoj česko-lucemburských vztahů, ke kterému došlo v posledních letech, poděkoval lucemburskému velvyslanci za to, že výrazně podpořil spolupráci mezi oběma zeměmi a zasloužil se o to, aby v České republice mělo Lucemburské velkovévodství diplomatickou misi s rezidentním velvyslancem.

3.8. Klaus pro RFE: Česká vláda by měla respektovat odpor vůči radaru

Česká vláda by měla respektovat odpor občanů vůči americkému záměru postavit v ČR radarovou základnu a celou věc jim hlavně pořádně vysvětlit. V rozhovoru s rozhlasovou stanicí Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda (RFE/RL), který byl zveřejněn na jejich internetových stránkách, to řekl český prezident Václav Klaus. Prezident v rozhovoru dále zopakoval své názory týkající se globálního oteplování či

Evropské unie a hovořil také o nově ustaveném Ústavu pro studium totalitních režimů.

"V první řadě si myslím, že tato opozice (vůči radaru) by se měla respektovat. Je reálná. Nikdo si ji nevymyslel. Průzkumy veřejného mínění, které se uskutečnily, nikdo nezfalšoval," řekl Klaus.

Podle něj mají Češi historicky velice špatnou zkušenost s životem v blízkosti cizích vojenských základen a navíc necítí, že by jim hrozilo nějaké reálné nebezpečí, před nímž by je plánovaný radar mohl ochránit.

"Tohle je role politiků a analytiků vysvětlit (lidem) stupeň hrozby, rizika... Ale myslím, že o to vysvětlit stupeň rizika se tady nikdo nesnaží," řekl Klaus.

V souvislosti s tím prezident kritizoval práci vládního mluvčího pro protiraketovou obranu Tomáše Klvani. "Když někdo všechno trivializuje a zjednodušuje, tak jako Klvaňa, pak dělá snahám o shodu na rozumném řešení v této věci medvědí službu."

Velice obšírně Klaus s novináři hovořil o svých názorech na globální oteplování a zopakoval argumenty obsažené v jeho nedávno vydané knize Modrá, nikoli zelená planeta. Klaus tvrdí, že "módní" téma globálního oteplování může sloužit jako zástěrka pro útok na svobodu jednotlivce, a nabádá, aby lidé argumenty ochránců životního prostředí přijímali kriticky.

Rozhovor se stočil i na Klausovy názory na Evropskou unii. I tady český prezident na otázku novinářů opět zopakoval, čím je podle něj unie nebezpečná. "EU si čím dál tím víc osobuje roli jakéhosi nadnárodního státu. Potlačuje identitu všech (členských) zemí - naší i všech ostatních."

Podle něj je to zřejmé na každém kroku, Klaus nicméně "nadvládu evropského superstátu" ilustroval jedním příkladem. Podle něj je třeba symbolické, že na poznávacích značkách aut je zkratka EU větší a viditelnější než zkratka příslušného státu.

21.8. Klaus v příspěvku pro Die Presse kritizuje poslední summit EU

Den před zahájením své pracovní návštěvy Rakouska zveřejnil český prezident Václav Klaus v rakouském deníku Die Presse komentář nazvaný Více integrace, méně unifikace, v němž kritizuje průběh a výsledky červnového summitu Evropské unie.

"Na této schůzce se řešily zásadní otázky budoucnosti Evropy, ovšem její závěry nesplnily očekávání," uvádí Klaus. Debata v Bruselu podle něj nebyla dost hluboká ani prozíravá, skutečné problémy EU obcházela a pro něj i "pro všechny skutečné evropské liberály byla velkým zklamáním".

"Diskuse o formulích většinového hlasování byla jistě zajímavá a pro některé účastníky i důležitá, ale podstata evropských problémů je někde úplně jinde. Důležité není, jak máme v EU hlasovat, ale o čem musíme hlasovat," zdůrazňuje prezident.

"Politikové, kteří se na summitu shromáždili, rozhodli předat více kompetencí do Bruselu a systém veta v důležitých oblastech eliminovat," pokračuje Klaus. "V tom vidím velkou chybu, ale ještě větší chybu spatřuji v tom, že to Evropanům jasně a zřetelně neřekli. Měli nahlas říct, že prakticky schválili odmítnutou evropskou ústavu." "Jsem přesvědčen, že tento vývoj není pozitivní. Obzvlášť nepřijatelné pak je označovat jakoukoli kritiku těchto tendencí za politicky nekorektní, za pesimismus nebo skepticismus, za reakční pozici nebo dokonce politickou slepotu," píše dále český prezident.

"Kritické argumenty nechťejí lidé jako Hans-Gert Pöttering, Jo Leinen, Josep Borrell nebo Elmar Brok slyšet. Lehkomyslně odmítají všechny námitky, které se nehodí do jejich představ. Předem tyto námitky kritizují a parodují je. I to zažívali lidé jako já,

kteří museli žít dlouhá desetiletí za železnou oponou, v komunistických dobách, a proto víme, že to nesmíme ignorovat nebo podceňovat," uvádí Klaus.

Opakovaně pak zdůrazňuje, že jeho kritika není zaměřena proti evropské integraci a spolupráci, nemá za cíl ožívování evropských antagonismů ani nastolování nové fáze nacionalismu, jak někteří tvrdí. "Moje kritika se týká forem a metod evropské integrace, které v posledních letech vznikly a zesílily a které mění původní integraci v unifikaci. Týká se vývoje směrem k supranacionalismu, který podle mě nejen není nutný, ale je politicky nebezpečný a ekonomicky brzdicí," napsal Klaus v komentáři pro Die Presse.

22.8. Prezidenti Klaus a Fischer ocenili možnost neformálních kontaktů

Prezidenti ČR a Rakouska Václav Klaus a Heinz Fischer se setkali ve vídeňském Hofburgu k neformálnímu rozhovoru. Po jednání oba prezidenti uvedli, že projednali "dlouhý seznam témat od evropského vývoje, přes energetiku až po Temelín a Kosovo". K vlastnímu obsahu rozhovoru se však blíže nevyjádřili a nepřipustili ani žádné otázky. Konstatovali pouze, že "nebyly přijaty žádné závěry ani usnesení".

Fischer tak ani neupřesnil, zda splnil výzvu rakouských odpůrců Temelína, kteří od něj v prohlášení naléhavě požadovali "jasná slova o porušení dohod o Temelínu českou stranou" a naléhali, aby Klausovi tlumočil požadavek předání sporu kolem české jaderné elektrárny "nezávislé instanci".

"Setkáváme se při různých příležitostech několikrát ročně, ale kromě toho potřebujeme i tyto neoficiální rozhovory, při nichž můžeme zcela v klidu probrat nejružnější otázky," řekl Klaus. Podobně Fischer konstatoval, že "dobrá atmosféra a dostatek času poskytují výbornou příležitost k projednání všech aspektů vzájemných vztahů". Podotkl, že tyto rozhovory jsou na programu i ve čtvrtek 23. 8. 2007 při pobytu na prezidentském zámečku ve Štýrsku.

Klaus přijel spolu s manželkou Livií na několikadenní pracovní návštěvu Rakouska, při níž kromě jednání se svým rakouským protějškem navštívil i přátelský fotbalový zápas mezi Českou republikou a Rakouskem na nově rekonstruovaném stadionu Ernsta Happela.

22.8. Klaus: Pro Temelín vidím evropské řešení

Prezident Václav Klaus k problémům ve vztazích mezi ČR a Rakouskem řekl, že by se neměly dramatizovat. V přestávce fotbalového utkání Rakousko-ČR pro ČTK uvedl, že vzájemné problémy vyléčí čas, což se podle něj projevuje už dnes.

"Temelín je pro některé lidi určitá politická hra, ale nedramatizujme to. Například blokády hranic považuji za nesmysl, ale že bychom kvůli tomu měli držet hladovku, takový problém to zase není. I tato záležitost prodělává určitý posun a já ten rozhodující posun vidím v evropském řešení, v tom, že Evropa řekne, že bez jaderné energetiky to nejde. A jakmile se tohle stane oficiální doktrínou, tak dříve či později i ten náš problém se jaksí poníží," řekl prezident.

K jednání s rakouským prezidentem řekl, že debata je permanentní. "Dnes jsme spolu mluvili dvě a půl hodiny, zítra pokračujeme. Půjdeme na horskou túru a na oběd - je to permanentní debata o vzájemných vztazích, o evropských i obecných otázkách. Rakousko má například blíž k bývalé Jugoslávii a víc žije Kosovem, tak to je také jedna z otázek, kterým se věnujeme."

Klaus vysoce ocenil vzájemné vztahy s rakouským prezidentem. "Oba se na věci díváme jako zkušení politikové, kteří mají už něco za sebou. Posuzujeme věci pragmaticky a racionálně, víme, že není žádný důvod přidávat polínka do ohně kvůli některým otázkám, na něž máme rozdílné názory. Rakousko může mít jiný názor na

jadernou energetiku, Temelínem počínaje nebo konče, ale není důvod vyvolávat kvůli tomu konflikty," zdůraznil Klaus v rozhovoru pro ČTK.

27.8. Rakouský ekonom polemicky reaguje na Klausův článek

Polemicky reaguje v listu Die Presse dlouholetý ředitel Rakouského institutu pro hospodářský výzkum Helmut Kramer na příspěvek českého prezidenta Václava Klause v témže deníku z 21. srpna. Zdůrazňuje, že malé státy jsou slabé státy a v nynější globalizované situaci se musejí spojovat, aby nebyly jen pěšáky na světové šachovnici.

Klaus nedávno v komentáři nazvaném Více integrace, méně unifikace kritizoval průběh a výsledky červnového summitu Evropské unie. Ty podle něj byly zklamáním, zejména proto, že jeho účastníci, aniž to otevřeně řekli, prakticky schválili odmítnutou evropskou ústavu.

Kramer namítá, že vůči výzvám 21. století jsou jednotlivé či dokonce malé členské státy EU v postavení bezmocného pěšáka. "Společný evropský postoj a strategie naopak mohou prostý součet potenciálu Evropy ještě zvýšit. Nevyužít tuto možnost jen proto, že se pravidelně objeví některý z evropských států v pozici kverulanta, by neomluvitelně snížilo vyhlídky všech Evropanů," uvádí Kramer.

"Evropská integrace se nejednou vydala po nesprávných cestách nebo dokonce slepými uličkami. Politická rozhodnutí národních vlád a parlamentů jsou však mnohem více poznamenána krátkozrakou polemikou, populismem a brzdícím vlivem skupinových zájmů, než rozhodnutí na evropské úrovni. A ve srovnání s krátkozrakostí, která se běžně objevuje v politice jednotlivých států a je tam obvykle beztrestně připouštěna, byly integrační kroky EU z dlouhodobého hlediska důsledné a orientované na budoucnost," podotýká ekonom.

Klaus ale podle něj nadále trvá na neomezené národní suverenitě. "Ve všech evropských zemích se stále objevují zbytky šovinistických postojů, které jsou někde dokonce láskyplně hýčkány. Všude existuje pokušení podříditi větší a dlouhodobější cíle krátkodobým a krátkozrakým egoismům. V zájmu všech Evropanů však je dosahovat odborných rozhodnutí v zájmu převažující většiny," píše Kramer.

Uvádí, že Klaus je pro slabý stát s minimální působností a pro slabou politiku, nikoli pro výkonný stát. "Tím je ovšem současně proti silné Evropě. Protože v nynější epoše je národní stát, zvláště ten malý, slabým státem. A v době rozmachu Číny a Indie, obnoveného sebevědomí Ruska, sílícího fundamentalismu a rozdílných zájmů Ameriky je bezvýznamné, co si myslí deset milionů Čechů nebo osm milionů Rakušanů, ale důležité je, jakou pozici zaujme většina Evropského parlamentu, reprezentujícího téměř 500 milionů lidí."

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

2.7. Čeští vojáci ukončili působení v Bosně

Většina vojáků české jednotky v Bosně a Hercegovině se o víkendu (1. 7. 2007) vrátila zpět do vlasti. Oznámilo to české ministerstvo obrany. Na velitelství mírových sil Evropské unie (EUFOR) v Sarajevu nadále zůstávají čtyři čeští důstojníci.

46 příslušníků posledního 5. kontingentu Armády ČR, kteří pod velením podplukovníka Oty Klose plnili úkoly v operaci Althea během prvního pololetí letošního roku, se pozemním přesunem vrátilo v neděli 1. 7. 2007 do vlasti, sdělil ČTK podplukovník Petr Sýkora z tiskové služby ministerstva.

Od roku 1996 se v operacích NATO a EU na území Bosny a Hercegoviny vystříдалo 6750 českých vojáků. Stažení z Bosny souvisí s postupným zmenšováním sil EUFOR.

EU převzala dohled nad mírem v Bosně od NATO v prosinci 2004; tuto svou dosud největší vojenskou operaci pojmenovala Althea. Od počátku se do ní zapojila i Česká republika. Český kontingent byl po celou dobu svého nasazení součástí uskupení Sever pod velením Rakouska a odpovídal za ochranu a ostrahu velitelství v Tuzle. V operaci Althea se do konce června 2007 celkem vystříдалo na 400 českých vojáků.

3.7. Mirek Topolánek na oslavách kanadského svátku upozornil na víza

Premiér Mirek Topolánek na oslavách kanadského státního svátku v Praze upozornil na vízovou asymetrii mezi Českem a Kanadou. Zatímco Kanadčané pro cesty do Česka vízum nepotřebují, Češi musejí o vízum stále žádat. Premiér Topolánek se účastnil oslavy, která připomínala 140. výročí vzniku kanadského dominia. O vízové povinnosti v se v krátkém projevu zmínil podle svých slov v žertu. Česká diplomacie dlouhodobě usiluje o obnovení bezvízového styku s Kanadou, ačkoli přesvědčena, že kanadská víza vůči Čechům nejsou opodstatněná. Praha hrozí Ottawě zavedením diplomatických víz, pokud nebude k odstranění víz vstřícnější. Evropský komisař pro bezpečnost Franco Frattini říká, že další přetrvávání americké a kanadské vízové povinnosti vůči nováčkům v EU je nepřijatelné. Kanada mezitím přezkoumává možnosti, zda by s ČR mohla mít opět bezvízový styk. Kanadské velvyslanectví nedávno uvedlo, že na tom má zájem. Přislíbilo zpřesnit podmínky, na jejichž základě tak lze učinit.

USA a Kanada přistupují rozdílně k původní patnáctce zemí, od kterých víza v drtivé většině nepožadují, a novým členům. Vůči nim vesměs vízovou povinnost stále zachovávají. Na rozdíl od USA, kde se nyní vízovou politikou zabývá Kongres, Česko s Kanadou již bezvízový režim mělo. To se ovšem změnilo poté, co v Kanadě začali z ekonomických důvodů hromadně žádat o azyl čeští Romové.

9.7. Zrušení kontrol hranic posílí součinnost policíí ČR a Německa

Chystané zrušení hraničních kontrol na česko-německých hranicích koncem letošního roku musí podpořit velmi intenzivní policejní spolupráce obou stran. V Mnichově na to poukázali ministři vnitra Česka a sousední německé země Bavorska Ivan Langer a Günther Beckstein.

"Jsem přesvědčen, že v souvislosti s rušením hraničních kontrol nedojde ke zhoršení situace ani v Bavorsku, ani u nás," řekl český ministr v telefonickém rozhovoru s ČTK. S Becksteinem se domluvili na informační kampani pro veřejnost. Langer zároveň nabídl seminář pro poslance bavorského zemského sněmu a pozval Becksteina do Prahy na začátek září.

Od 1. ledna 2008 se většina nových členských států Evropské unie chystá vstoupit do takzvaného schengenského prostoru, v němž mimo jiné na německých hranicích s Českem a Polskem odpadnou kontroly osob a vozidel. Do schengenské dohody je zapojena většina starých členských zemí EU; její účastníci pak kontrolují pouze hranice na vnějším obvodu tohoto prostoru.

Díky těsnější policejní spolupráci sousedních států se ale podle Becksteina dá kriminalita tlumit.

Langer ujistil bavorského ministra, že ČR bude na rozšíření prostoru bez hraničních kontrol personálně, technicky i organizačně dobře připravena. V rámci změn v cizinecké policii asi 400 příslušníků posílí pořádkovou a dopravní policii tak, aby zůstala zachována hustota policistů v regionu. Podobné personální přesuny chystají i německé úřady.

Český ministr jednal v červnu o otevření hranic také v Berlíně, kde ho německý protějšek Wolfgang Schäuble ujistil, že na konci roku podle plánu skončí vzájemné hraniční kontroly. Názor Berlína na připravenost nových zemí EU patří mezi zásadní, neboť Německo má velmi dlouhou společnou hranici se státy přijímanými do schengenské dohody. Obavy z ukončení hraničních kontrol panují v Německu zejména v Sasku a Bavorsku.

9.7. Zatajeno podle Rakušanů 11 poruch v Temelíně; Praha to popírá

České úřady prý rakouské vládě zatajily od roku 2000 jedenáct z 20 poruch v jaderné elektrárně Temelín hodnocených na sedmistupňové škále INES stupněm jedna. Napsal to rakouský bulvární deník Neue Kronen Zeitung s odvoláním na odpůrce Temelína. Podle předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dany Drábové ale česká strana dohody s Rakouskem v žádném případě neporušila.

Údajné porušení dohod už nicméně kritizovali zástupci některých nevládních hnutí. Rakouské ministerstvo životního prostředí oznámilo, že informace zkoumá.

Mluvčí hornorakouského spolku Atomstopp Roland Egger podle listu tvrdí, že podle dokumentů českého Státního úřadu pro jadernou bezpečnost došlo v Temelínu od podpisu takzvaných melkských ujednání na konci roku 2000 k celkem dvaceti poruchám stupně jedna, o nichž je podle dohod česká strana povinna informovat rakouskou vládu. Stalo se tak ale údajně jen v devíti případech, zatímco jedenáct poruch bylo zatajeno.

Podle dohod z Melku mají české úřady do 72 hodin informovat rakouskou stranu o poruše, která má předběžné hodnocení INES 1 a vyšší, upozornila Drábová. Dodala, že u řady událostí se však stává, že je úřad zpětně - i po několika měsících - překvalifikuje. "V takovém případě ztrácí červený telefon smysl," řekla. Úřad pak informace sděluje Rakušanům na pravidelných každoročních setkáních.

Vztahy s rakouskou stranou jsou podle Drábové nadstandardní. Podle mezinárodních zvyklostí se totiž obvykle oznamují až ty poruchy, které jsou na mezinárodní stupnici INES označeny stupněm dva.

Podle Eggera šlo prý o netěsnost chladících systémů na obou blocích, výpadky pump i elektronických zařízení a úniky radioaktivních chladících kapalin.

Na jaké dokumenty se Egger odvolává a kde k nim přišel, deník blíže neupřesňuje.

O tom, že provozovatel Temelína údajně neinformuje veřejnost o všech poruchách, ve společném prohlášení zaslaném ČTK upozornila sdružení Jihočeské matky, OIŽP a Calla. "Podle našeho názoru provozovatel jaderné elektrárny Temelín neinformuje o těchto poruchách záměrně. Poškodila by se totiž virtuální image spolehlivě fungující elektrárny," uvedla v něm Monika Machová-Wittingerová z Jihočeských matek.

Mluvčí Skupiny ČEZ Václav Brom také vyslovil názor, že zprávy podobného typu slouží pouze k "zahuštění" ovzduší před prvním jednáním rakousko-české parlamentní komise k Temelínu.

Mluvčí rakouského ministra životního prostředí Gerhard Popp na informaci listu reagoval prohlášením, že ministerstvo nyní "tato obvinění prověřuje". Řekl, že ministerstvo chce vyčkat výsledků této prověrky a teprve potom rozhodne o dalším postupu. "Pokud se však ukáže, že obvinění jsou pravdivá, znamenalo by to porušení dohod z Melku," řekl Popp. Dodal, že toto téma by se pak stalo důležitým bodem jednání meziparlamentní komise.

11.7. EK považuje eurozatykač za úspěch, má výhrady i k ČR

Evropský zatykač vedl k mnohem rychlejšímu předávání stíhaných mezi státy Evropské unie a používá se stále častěji. I když už platí ve všech zemích Evropské unie, celkem 12 zemí, včetně České republiky, nenaplnuje zcela jeho podmínky. Vyplývá to z hodnotící zprávy Evropské komise, které v případě České republiky vadí, že eurozatykač nevztahuje v případě svých občanů stíhaných kvůli trestným činům spáchaným před 1. listopadem 2004.

Zpráva oceňuje, že eurozatykač loni v květnu podpořil český Ústavní soud i fakt, že Praha loni rozšířila jeho platnost i pro trestné činy spáchané před 1. listopadem 2004. Tento nedostatek komise kritizovala v první hodnotící zprávě před dvěma lety. Nyní jí ale stále vadí, že eurozatykač se pořád netýká trestných činů spáchaných před tímto datem českými občany.

Mluvčí ministerstva spravedlnosti Zuzana Kuncová ČTK řekla, že i přes kritiku se změna nechystá, protože úprava české podoby eurozatykače je výsledkem politické vůle a vnitrostátního legislativního procesu. Nicméně Česká republika není terčem kritiky sama. Zpráva poukazuje na různé nedostatky u dalších 11 zemí.

Harmonizace se vlekla vedle Itálie dlouho také v České republice, kde se proti zatykači stavěla ODS i prezident Václav Klaus. Poslanci a senátoři ODS také eurozatykač napadli u soudu, ale Ústavní soud loni jeho platnost potvrdil.

Komisi ve zprávě také vadí požadavek ČR, aby ostatní země EU přihlížely při stanovení trestu českým občanům k trestům podle českého práva. Stejně nároky má i Nizozemsko a Polsko. Stejně tak zpráva poukazuje na fakt, že ČR a další čtyři země nemají časovou lhůtu pro rozhodnutí vyššího soudu.

12.7. Premiér Mirek Topolánek vyzval, aby země EU byly připraveny na Schengen

Česká republika bude podle premiéra Mirka Topolánka připravena na vstup do schengenského prostoru s lednem příštího roku. Zůstává však podle něj otázka, jak na tom budou takzvané staré země Evropské unie. Mirek Topolánek proto na setkání s velvyslanci unijních států vyzval, aby se záležitostmi zabývali, protože má pro ČR velký význam.

Podle premiéra existuje zpráva, která tvrdí, že celá řada tzv. starých zemí Evropské unie této chvíli není schopna plnit podmínky pro vstup. Na velvyslance prý apeloval, aby věc nebrali na lehkou váhu. "Pro nás to nemá jen ten praktický, ekonomický význam, ale velmi i význam politický a psychologický," zdůraznil premiér.

Původní plán EU měl rozšiřovat schengenský systém už začátkem letošního roku. Přípravy se zdržely nepřipraveností nového počítačového systému, který má registrovat mimo jiné data o hledaných nebo nežádoucích osobách či kradených

autech. EU to nyní řeší dočasným rozšířením nynější policejní databáze o některé údaje z nových zemí.

Český premiér hovořil s velvyslankyněmi a velvyslanci o červnovém summitu EU v Bruselu. Skončil kompromisní dohodou na mandátu pro přípravu smlouvy o reformě institucí EU. "Prezentoval jsem určitý soulad mezi mandátem české vlády, který mi dával určité mantinely pro vyjednávání, a výsledkem Evropské rady. Ubezpečil jsem velvyslance, že patříme mezi země, které jsou se závěry spokojeny," řekl premiér.

12.7. Europoslankyně Roithová: přístupová jednání s Ukrajinou nesmí Unie uspěchat

Evropský parlament odhlasoval zprávu, kterou doporučuje Radě uzavřít dohodu o posílené spolupráci mezi EU a Ukrajinou. „Jsem přesvědčena, že Evropa nebude celistvá, dokud i Ukrajina nebude součástí Evropské unie“, vyjádřila v projevu na zasedání ve Štrasburku poslankyně EP Zuzana Roithová (KDU-ČSL).

Poláci nyní přesvědčují ostatní poslance o neodkladném zahájení jednání o vstupu Ukrajiny do EU, ale Roithová před tímto varuje. „Jsem proti nereálným slibům a proti překotnému zahájení přístupových jednání s Ukrajinou – stalo se tak v případě Turecka, kde nebyla naplněna všechna kodaňská kritéria a na obou stranách teď dochází k rozčarování,“ podotýká europoslankyně. „Ukrajina musí nejdříve oddělit politickou moc od hospodářské, odstranit korupci, zprůhlednit zadávání veřejných zakázek a zajistit nezávislé soudnictví,“ vysvětluje Roithová, „dále musí zamezit špatnému zacházení se zatčenými a jejich mučení ze strany policie kvůli přiznání.“

Roithová dále na zasedání upozornila: „Je potřeba, aby i opozice jasně deklarovala, že také pro občany z východní poloviny země je důležitým cílem usilovat o členství v EU. Tento dlouhodobý cíl vyžaduje nejen velké změny v legislativě, ale i změnu v politickém myšlení milionů občanů.“

“Poslancům EP se snadno slibuje zahájení přístupových jednání, ale nejdříve je potřeba Ukrajině pomoci začlenit se do Světové obchodní organizace a také NATO”, vymezila se vůči některým kolegům česká poslankyně Roithová.

13.7. Ministři potvrdili plánované rozšíření schengenského prostoru

Ministři vnitra deseti evropských zemí v Innsbrucku potvrdili záměr rozšířit schengenský prostor bez hraničních kontrol na dalších osm zemí, včetně ČR, ve schválených termínech. To znamená u pozemních a námořních hranic k 31. prosinci 2007 a u vzdušných hranic ke konci března 2008. Český ministr vnitra Ivan Langer proto schůzku přes některé přetrvávající problémy považuje za úspěšnou.

Závěrečné prohlášení účastníků takzvaného Salcburského fóra připomíná, že předpokladem přijetí dalších zemí zůstává splnění všech kritérií. Takzvaná Innsbrucká deklarace však nenaznačuje žádný odklad rozšíření prostoru.

Přímo neuvádí ani informaci, která se v kruzích konference rozšířila ve čtvrtek večer, že rozšíření schengenského prostoru ohrožují někteří dosavadní členové. Devět dosavadních členských států prý propadlo při testech zapojení do informačního systému SIS I dočasně rozšířeného o nováčky.

Tento dočasný systém podle Langera obsahuje nový software, který umožní připojení nových členských zemí. Systém může fungovat, jen když ho zvládnou všechny země bez výjimky, řekl Langer ČTK. Zaostávání starých členů tak podle něj ohrožuje rozšíření prostoru víc než údajné nedostatky členů nových. Situaci vnímá Langer jako vážnou, nikoli však kritickou.

Konference vyzvala všechny členy, aby dokončili instalování systému do srpna letošního roku a maximálně se snažili o dodržení termínů rozšíření. Také tyto body

plně uspokojují českou delegaci, konstatoval na závěr Langer, který se o jejich zařazení do dokumentu nejvíc zasazoval. Novinářům řekl, že kandidátské země v dosavadním testování uspěly.

Rakouský hostitel schůzky, ministr vnitra Günther Platter potvrdil určité výhrady a řekl, že konečné slovo bude mít v říjnu hodnotící komise odborníků, která určí, zda všechny země splnily všechna kritéria vstupu.

Langer připomněl, že ČR přestane kontrolovat asi 2000 kilometrů hranic a má samozřejmě velký zájem na tom, aby i vnější hranice schengenského prostoru byla perfektně chráněna. Podle Langra hodnotící mise na Slovensku již potvrdila, že také Bratislava zvládne přípravu na Schengen včas.

Značnou pozornost ministři věnovali i bezpečnostním opatřením v souvislosti s fotbalovým mistrovstvím Evropy v Rakousku a Švýcarsku příští rok.

13.7. Výbor RE proti mučení znepokojen některými aspekty českých vězení

Speciální režim pro odsouzené na doživotí a vězněné v Mírově a ve Valdicích a podmínky kastrace některých sexuálních delikventů v České republice patří k aspektům českého vězeňství, které vyvolaly znepokojení výboru Rady Evropy proti mučení. Výbor to uvedl v rozsáhlé zprávě, kterou na žádost české vlády zveřejnil ve Štrasburku. Podkladem pro ni byly dvě loňské návštěvy jeho delegace v České republice. Současně byla zveřejněna doprovodná zpráva vlády, která se vyjadřuje k jednotlivým bodům.

Výbor uvedl, že delegaci se nedostalo žádných informací o špatném zacházení se zadržovanými ve vazbě v poslední době, ale delegace vyslechla mnoho stížností na přehnané používání síly policisty během zatýkání i na násilí během výslechů.

Materiální podmínky krátkodobé vazby považuje výbor za vcelku uspokojivé. Výhrady má ale k uplatňování práva zadrženého na včasný kontakt s právníkem; často to prý lze až po delší době. Účinný ani dostačující podle výboru není ani nynější systém informování zadržovaného o jeho právech.

Vláda má za to, že zákon v těchto oblastech se respektuje, a dodává, že nové směrnice jdou zcela v duchu doporučeném výborem. Pokud jde o přeplněnost českých věznic, kterou výbor považuje za znepokojivou, vláda podotýká, že zákonné úpravy přijaté od roku 2003 zlepšily podmínky pro odsouzené.

Za zdroj velkého znepokojení výbor označil speciální režim pro odsouzené na doživotí v Mírově a ve Valdicích a podmínky kastrace některých sexuálních delikventů. Režim odsouzených na doživotí by podle něj měl být celkově přezkoumán, úřady by měly usilovat o jejich větší začlenění do života ostatních vězňů a o rozšíření jejich aktivit mimo celu.

Vláda ve své odpovědi uvedla, že úřady se systematicky snaží, aby i doživotně odsouzení měli možnost trávit svůj čas smysluplně. Při případném dalším rozšiřování těchto možností je ale podle ní nutné brát v úvahu bezpečnostní hlediska.

Pokud jde o kastrace, výbor připomněl, že k tomuto zákroku lze přistoupit jen na základě svobodného souhlasu dotyčného, což je podle výboru stěžejní, dostane-li dotyčný na výběr mezi kastrací a doživotním pobytem v psychiatrické léčebně. Výbor má podle zprávy velké pochyby, zda se má kastrace lidí zbavených svobody provádět. Vláda k tomu pouze uvedla, že kastrace se provádějí v souladu se zákonem z roku 1966, o němž se má letos znovu jednat a jehož novela tuto problematiku podrobně pojednává.

13.7. Čeští vojáci v Afghánistánu očkovali místní děti proti žloutence

Čeští vojáci působící v Afghánistánu provedli první kolo očkování dětí proti žloutence typu A v sirotčinci ve městě Fajzábád. ČTK to sdělila tisková a informační služba českého ministerstva obrany.

Projekt se příslušníkům 5. kontingentu Provinčního rekonstrukčního týmu Mezinárodních sil pro podporu bezpečnosti v Afghánistánu (ISAF-PRT) podařilo realizovat díky pomoci Olivovy nadace, jejímž posláním je nadačními příspěvky zkvalitnit zdravotní a sociální péči o děti. Organizace věnovala afghánským dětem 100 dávek vakcíny proti žloutence v celkové hodnotě 54.640 korun, uvedla tisková a informační důstojnice 5. kontingentu nadporučice Lada Kovářová.

V sirotčinci žije přibližně 50 dětí ve věku od 1,5 roku do 17 let, dále šest svobodných matek, které byly afghánskou společností zcela zavrženy, a několik rodin, jež se z různých důvodů ocitly bez prostředků a přístřeší.

"Již během přípravy na misi v Afghánistánu jsme se zabývali otázkou humanitární pomoci místnímu obyvatelstvu. V hornatém a těžko přístupném terénu je lékařská péče nedostupným luxusem. Lékaře často supluje zdravotník se základním zdravotnickým vzděláním nebo dokonce náboženský vůdce, který 'léčí' zaříkáváním a modlitbou," vysvětlil lékař 5. kontingentu ISAF-PRT kapitán Pavel Ferkál.

V současné době působí v provinčním rekonstrukčním týmu ve Fajzábádu v severoafghánské provincii Badachšán 83 českých vojáků, kteří se společně s Němci a Dány podílejí na zajištění bezpečnosti a stability oblasti.

13.7. Ministr Petr Gandalovič podepsal žalobu na EK kvůli pokutě za nadměrné zásoby

Ministr zemědělství Petr Gandalovič podepsal žalobu na Evropskou komisi kvůli stamilionové pokutě za příliš velké zásoby potravin před vstupem České republiky do EU. Evropská komise tvrdí, že nové členské státy se před vstupem do EU spekulativně zásobily potravinami, na které se vztahovalo nižší clo, než bylo platné v EU. V případě ČR šlo o velké zásoby mandarinek, ananasu, konzervovaných žampionů, rýže a kuřecího masa.

Postižené země oponují, že komise neurčila přesnou výši zásob. Bez ohledu na žalobu musí Česko první část pokuty ve výši 86 milionů korun zaplatit do konce července. Celkem by do evropské pokladny měla ČR odvést 350 milionů korun.

Pokuta se týkala i dalších nových členů Evropské unie. Nejvyšší pokutě 12,45 milionu eur čelí Polsko. Sankce ale čekají i na Estonsko, Lotyšsko, Litvu, Maltu a Slovinsko. Dohromady mají pokutované země jako penále za nadlimitní zásoby zaplatit 41,1 milionu eur.

16.7. Oběd předsedy vlády ČR s představiteli arabských států

Na pozvání doyena vedoucích diplomatických misí arabských zemí a tituláře Království Saudské Arábie, prince Mansour Bin Khalid Abdullah Al-Farhan Al-Sauda, se předseda vlády České republiky Mirek Topolánek zúčastnil společného oběda dvanácti představitelů arabských států.

Oběd proběhl v přátelské atmosféře. Přítomní si v otevřené diskusi vyměňovali názory na aktuální zahraničně-politické události. Mezi hlavní témata jednání patřil nejnovější vývoj v regionu Blízkého východu, ekonomická spolupráce, otázky energetiky a energetické bezpečnosti a připravované předsednictví České republiky v Radě EU.

17.7. Mirek Topolánek a Ivan Langer představili kampaň k Schengenu

Premiér Mirek Topolánek a ministr vnitra Ivan Langer společně na tiskové konferenci představili informační kampaň a plánované kroky ke vstupu České republiky do schengenského prostoru.

Mirek Topolánek v úvodu představil logo kampaně, které znázorňuje semafor se třemi zelenými světly doplněný sloganem „Evropou volnou cestou“. Obrázek symbolizuje volný pohyb občanů po Evropě bez hraničních kontrol. Ty budou zrušeny na hranicích se starými i novými členskými zeměmi EU.

Premiér také vyjádřil dík vyjednavacům v Bruselu, diplomatům, ministrům, ministru vnitra Ivanu Langerovi a jeho týmu, ale také Portugalsku - dnes předsedající zemi EU, které navrhlo kompromisní řešení změny bezpečnostního databázového systému. Právě nový systém SISone4all umožnil rozšíření Schengenu již k 1.1. 2008. Podle původní plánu Bruselu by ČR vstoupila do schengenského prostoru o několik let později.

Ministr vnitra Ivan Langer představil v hlavních bodech informační kampaň, která bude veřejnosti prezentována prostřednictvím tištěných materiálů, informací v tisku, televizi, rozhlasu i ve venkovním prostoru. Kampaň začne už v červenci na internetu prostřednictvím vládního portálu. Náklady na ni přijdou stát na zhruba 25 milionů korun. Vláda poskytne 15 milionů korun z celkové částky, zbytek uhradí ministerstvo vnitra.

Podle Langer je jedním z nejdůležitějších úkolů garantovat zachování bezpečnostní situace občanům České republiky i okolních zemí. Změny přinesou odchod zhruba 2300 příslušníků cizinecké pohraniční policie, kteří však přejdou k jiným útvarům a posílí pořádkovou, železniční a dopravní policii.

Ministerstvo vnitra vytvořilo speciální tým TASK FORCE for Schengen, který má mít na starosti technické zajištění vstupu ČR do schengenského prostoru. Ministr Ivan Langer také zdůraznil, že otevření hranic si vyžádá například přísnější azylové zákony, důkladnou spolupráci zemí EU i perfektní výsledky českých tajných služeb.

Podle průzkumu, který si kabinet nechal udělat, hodnotí vstup do schengenského prostoru kladně 78 procent dotázaných. Největší obavy mají lidé z možného nárůstu kriminality a ilegálního přistěhovalectví.

Plán rozšířit schengenský prostor bez hraničních kontrol na dalších osm zemí, včetně ČR, potvrdili 13. července na Salzburšském fóru ministři vnitra deseti evropských zemí.

20.7. Vondra čeká v EU další tvrdé debaty o smlouvě, chválí Německo

Český vicepremiér pro Evropskou unii Alexandr Vondra čeká další tvrdé debaty o nové smlouvě k fungování společenství. Poukazuje na to v rozhovoru pro německý deník Berliner Zeitung. Oceňuje zároveň Německo za jeho vyjednávání v minulém pololetí, kdy unii předsedalo a kdy čelilo kritice Polska.

"Máme od posledního summitu mandát, avšak to neznamená, že vše půjde hladce," říká Vondra k výsledkům červnové vrcholné schůzky v Bruselu. "Dějiny mezivládních konferencí ukazují, že každá vláda se snaží dosáhnout tolik, co jen může." Vondra tak nevylučuje, že se opět stanou problémem poměry hlasů pro jednotlivé země v EU.

Tato debata ohrožovala a protáhla červnovou vrcholnou schůzku. Za určité české podpory ji prosazovali Poláci, kteří v EU usilovali o výhodnější poměry hlasů pro země střední a menší velikosti.

O nové reformní smlouvě se má 23. července začít jednat pod nynějším portugalským předsednictvím. Dokument nahradí neratifikovanou euroústavu, která v několika zemích ztroskotala, a má umožnit lepší fungování unie.

Vondra zároveň vyjadřuje pochopení pro Varšavu, která hodlá v jednáních o konkrétním smluvním textu poměry hlasů pro jednotlivé země dále vyjasňovat. Obsahový záměr, na kterém se dohodl summit v červnu, podle Vondry další modifikace umožňuje.

"Německo bylo jako předsednická země poctivým makléřem," řekl Vondra také na adresu uplynulého půlroku. Berlín si podle něj zaslouhuje pochvalu, jakým způsobem zacházel s citlivými, delikátními a složitými otázkami. V Polsku se naopak snesla kritika na kancléřku Angelu Merkelovou, jak tvrdě řešení na bruselském summitu prosazovala.

Český vicepremiér ale také doufá, že Německo ukončí zákaz přístupu pracovních sil z nových členských zemí na svůj trh dříve, než v roce 2011. Do té doby to Berlínu umožňují dohody EU o vstupu nových států včetně Česka. Zatímco většina starých zemí už svůj trh pracovních sil otevřela, největší ekonomika EU stále na izolaci trvá. "Nevidím žádné nebezpečí, že by české pracovní síly destabilizovaly německý trh práce," dodává Vondra.

20.7. Čeští vojáci v Kosovu vystřídáni čerstvou jednotkou

Odpovědnost za další plnění úkolů českých vojáků na území Kosova převzali příslušníci 11. kontingentu Armády ČR v silách KFOR. Vystřídali předchozí 10. kontingent AČR. ČTK to sdělila tisková mluvčí jednotky kapitánka Pavla Poláková. V mírové operaci NATO na území Kosova bude 440 mužů a žen působit do ledna příštího roku.

"Osobně jsem se přesvědčil o kvalitě a vysoké profesionalitě českých vojáků. S vámi půjdu sloužit kdykoliv a kamkoliv," řekl velící švédský generál Berndt Grundevik příslušníkům obou českých kontingentů na základně Šajkovac.

Slavnostního nástupu se zúčastnili velitelé obou kontingentů, podplukovníci Ladislav Švejda a Milan Schulc. Brigádního generála Grundevika, který velí mnohonárodnímu uskupení Střed, provázeli velitelé kontingentů Finska, Irska, Lotyšska a Slovenska.

"Česká armáda působí v oblasti Kosova již řadu let a výsledky její práce ukazují, že zde má stále své místo," řekl český velvyslanec v Srbsku Ivan Jestřáb. Čeští vojáci v Kosovu zodpovídají za oblast o rozloze více než 700 kilometrů čtverečních, včetně 85 kilometrů administrativní hranice mezi Kosovem a Srbskem. Hlavním úkolem zůstává zajišťovat celkovou bezpečnost a podpora mezinárodní správy. Zároveň se budou podílet na plnění úkolů uskupení Střed mírových sil KFOR, jehož jednotky působí na území o rozloze přibližně 2240 čtverečních kilometrů, včetně Prištiny. Na tomto teritoriu žije téměř polovina obyvatel Kosova.

20.7. Ministři potvrdili, že stihnou připravit rozšíření Schengenu

Ministři vnitra 14 evropských zemí se v Bratislavě shodli na tom, že se navzdory problémům některých států stihnou do konce srpna připravit na zavedení nového informačního systému pro schengenský prostor volného cestování. Novinářům to po jednání řekl slovenský ministr Robert Kaliňák. Zavedení systému je jednou z podmínek, aby od Nového roku mohly padnout kontroly na unijních hranicích pro Čechy, Slováky a další nováčky.

"Až příští rok pojedou na Slovensko, tak už na hranicích nebudu ukazovat žádný průkaz," řekl novinářům český ministr vnitra Ivan Langer. Ještě před bratislavskou

schůzkou se hovořilo o tom, že problémy některých starých členů unie s napojením na systém by mohly ohrozit novoroční rozšíření Schengenu.

"Harmonogram stále platí (...), a proto v zásadě není důvod, aby se posouvaly termíny vstupu jednotlivých zemí do Schengenu," ujistil hostitel Kaliňák.

Portugalský státní tajemník José Magalhaes, jehož země předsedá EU do konce roku, potvrdil, že některé státy v testech neuspěly a budou je muset zopakovat. Odmítl však neúspěšné jmenovat, do konce srpna prý mají dost času, aby kritéria splnily. "Jsme raději optimističtí a dynamičtí než pesimističtí a pasivní," řekl. Kontroly na silničních, železničních a námořních hranicích by pro občany osmi nových členských zemí EU včetně Česka a Slovenska měly padnout do konce roku. Od dubna 2008 by měly skončit i kontroly na letištích.

26.7. Česká delegace navštívila Etiopii

Česká delegace v čele s vicepremiérem Jiřím Čunkem se na státní návštěvě Etiopské federativní demokratické republiky setkala s jejími nejvyššími představiteli.

Jiří Čunek, který se setkal s prezidentem Girma Woldegiorgisem, s předsedou vlády Meles Zenawim, s vicepremiérem Addisu Legessem, s předsedou parlamentu Teshome Toga Chanakou, na jednáních ocenil především nedávný státnický akt, jímž bylo odpuštění trestu příslušníkům opozice, které v polovině července letošního roku etiopský soud poslal na doživotí za údajný pokus o svržení vlády a podněcování k násilí.

Česká delegace absolvovala také podnikatelský seminář, jehož účelem bylo zlepšit hospodářské vztahy a obchodní výměnu mezi ČR a Etiopií, které mají dosud určité rezervy. Vicepremiér vyjádřil víru ve zvýšení obchodní výměny mezi ČR a Etiopií a jmenoval perspektivní oblasti, jimiž jsou hydroenergetika, lázeňství nebo budování infrastruktury - zejména rekonstrukce etiopských letišť, dále textilní a obuvnický průmysl či kooperaci v obranném průmyslu.

Česká delegace ocenila Etiopii jako zemi s tisíciletou tradicí a také jako zemi, která má jedny z nejdelších diplomatických vztahů s ČR v rámci Afriky. Vicepremiér ocenil stabilizační roli Etiopie v regionu, její účast v mírových misích a řekl, že význam této země přesahuje africký kontinent.

Během této návštěvy byla také podepsána dohoda o zamezení dvojího zdanění, jež by měla přispět ke zlepšení obchodních vztahů. Jiří Čunek spolu s premiérem Etiopské federativní demokratické republiky hovořili i o možnosti opětně zřídit velvyslanectví Etiopie v Praze. Etiopská strana ocenila účast ČR na rozvojové spolupráci v Etiopii a také akce humanitárních organizací, jmenovitě společnosti Člověk v tísni.

Český vicepremiér Jiří Čunek se setkal také s patriarchou etiopské ortodoxní církve Abune Paulosem, s nímž vicepremiér probral otázky uchování duchovních hodnot v moderní společnosti.

Vicepremiér Jiří Čunek na cestě do Afriky nahradil v čele české delegace šéfa vlády Mirka Topolánka. Státní návštěvy, která se konala od úterý do čtvrtka (24. - 26. 7. 2007), se zúčastnily i ministryně Vlasta Parkanová a Džamila Stehlíková. Ministryně obrany Parkanová si v Etiopii prohlédla domovskou základnu českých letounů L-39 Albatros, které tamní armáda využívá.

29.7. Český voják zraněn v Afghánistánu; Taliban zabil 13 lidí

Český voják utrpěl zranění v jižním Afghánistánu, kde ve stejný den údajně až 13 afghánských pracovníků bezpečnostní agentury zabili povstalci z hnutí Taliban. Zraněný český praporek byl po ošetření na místě odvezen do britské polní

nemocnice a je mimo ohrožení života, informovala ČTK mluvčí českého ministerstva obrany Jindřiška Verešová.

Voják, který utrpěl zranění dolní končetiny při plnění blíže nespecifikovaného úkolu, byl poté přepraven do české polní nemocnice v Kábulu a následně do České republiky. Jeho stav je stabilizovaný. Podle Jany Růžičkové z generálního štábu patřil voják ke speciálním silám vojenské policie. Pětatřicetičlenný kontingent se v provincii Hílmánd podílí na ochraně významných osob a objektů. Růžičková doplnila, že bezpečnostní situace na jihu Afghánistánu je v současnosti komplikovaná. "Ta situace tam není dobrá," řekla ČTK.

Při jiném incidentu afghánští povstalci napadli v neděli 30. 7. 2007 konvoj na silnici z Kábulu do Kandaháru, na níž byla unesena i skupina Jihokorejců, kterou radikálové již více než týden zadržují a hrozí jejich popravou, pokud afghánská vláda nepropustí jejich vězněné spolubojovníky. S odvoláním na velitele dálniční policie provincie Zábúl to uvedla agentura AP.

30.7. Exministr obrany Šedivý získá významný post v NATO

Vizitka Jiřího Šedivého, který se stane náměstkem pro obrannou politiku generálního tajemníka Severoatlantické aliance Jaapa de Hoopa Scheffera:

Datum narození: 20. srpna 1963

Vzdělání: vystudoval vojenství na prestižní londýnské King's College (1994, titul M.A.) a politologii na Univerzitě Karlově (1999, titul PhD.).

Předchozí funkce a zaměstnání: ministr obrany v první vládě Mirka Topolánka (4. září 2006 - 9. ledna 2007), přednášející v Evropském centru pro bezpečnostní studia George C. Marshalla v Německu (od 2004), ředitel Ústavu mezinárodních vztahů v Praze (1998 až 2004), externí poradce prezidenta Václava Havla (1996 až 2002), vyučoval mezinárodní politiku a bezpečnostní studia na Univerzitě Karlově (1994-2003); působil či působí v několika pracovních skupinách zabývajících se například bezpečnostními reformami či zahraničněpolitickými koncepcemi ČR, podílel se na vypracování politických a bezpečnostních analýz pro vládu USA, Evropskou komisi nebo NATO.

Ostatní: syn bývalého ministra zahraničí ve vládě Josefa Tošovského a diplomata Jaroslava Šedivého; jako ministr obrany podporoval vybudování americké protiraketové základny v Česku; v minulosti se stavěl mimo jiné proti nákupu stíhaček a podporoval společnou obranu vzdušných prostorů sousedních zemí, které jsou členy NATO.

7.8. V Praze proběhla česko-polská jednání o vzájemných vztazích

První náměstek ministryně obrany Martin Barták se setkal v Praze s prvním náměstkem polského ministra národní obrany Boguslawem Winidem a polským charge d'affaires Stanislawem Borkem.

Mezi hlavní témata neformálního jednání byly především bilaterální česko-polské vztahy i úkoly plynoucí z členství obou zemí v NATO a EU.

Martin Barták a Boguslaw Winid si vyměnili názory na budoucí spolupráci v oblasti výstavby společných jednotek. V současné době mimo jiné Armáda České republiky přispívá jednotkou 33 vojenských policistů, kteří jsou předurčení pro působení v mnohonárodním praporu vojenské policie NATO, při jehož vytváření se Polsko ujalo role vedoucího státu.

Oba náměstci hovořili také o zájmu Polska spolupracovat s Českou republikou při výcviku vojenských pilotů, a vyměnili si názory na připravovanou mezinárodní operaci, která má vést ke zklidnění situace v jihosúdánském Dárfúru.

Během setkání Martin Barták vyjádřil českou podporu kandidatury náčelníka Generálního štábu polské armády generála Franciszka Gregora na post předsedy Vojenského výboru NATO, tedy na jednu z nejdůležitějších pozic v rámci Aliance.

21.8. Náměstek Barták v Moskvě: ČR o radaru definitivně nerozhodla

Česká republika zatím nepřijala definitivní rozhodnutí o umístění amerického protiraketového radaru na svém území a takové rozhodnutí nepřijme do té doby, než ukončí všechny rozhovory s touto otázkou spojené. Při jednání s náčelníkem generálního štábu ruské armády Jurijem Balujevským to v Moskvě zdůraznil první náměstek české ministryně obrany Martin Barták. Balujevskij po rozhovorech novinářům řekl, že podle názoru ruské strany by bylo dobré, aby Česko nepřijímalo definitivní rozhodnutí o radaru dříve než po amerických prezidentských volbách na podzim 2008.

Podle Balujevského je totiž možné, že nová americká administrativa svůj názor na protiraketový deštník v Evropě změní. "Nevylučuji, že nové vedení USA přehodnotí rizika a hrozby z jižního směru, v první řadě ze strany Íránu," prohlásil ruský generál. Náměstek českého ministra zahraničí Tomáš Pojar českým novinářům řekl, že vyjednávání s USA bude velmi tvrdé a bude ještě nějakou dobu trvat; Česko podle něj nemá stanovenou nějakou definitivní lhůtu. "My chceme skutečně vyjednat takové smlouvy, které budou nejlepší a budou nám vyhovovat. Pokud se k takovým smlouvám nedostaneme, tak je rozhodně do parlamentu předkládat nebudeme," podotkl Pojar.

Český a ruský pohled na problematiku evropské bezpečnosti se podle něj liší například právě v otázce hodnocení rizik, která budou možná vycházet z oblasti Blízkého východu v letech 2015 až 2017. "My si nejsme tak jednoznačně jisti, že hrozby nebudou. My jsme naopak přesvědčeni o tom, že je reálná možnost, že hrozby vůči euroatlantickému prostoru budou," upřesnil Pojar.

Podle Bartáka se česká strana s Ruskem na některých věcech shodla. "Na některých méně a na některých jsme se neshodli," poznamenal zároveň náměstek. Hlavním rozporem bylo podle něj ruské přesvědčení, že otázka umístění radaru je už v České republice vyřešena.

"Definitivní slovo nepadne, dokud nebudou zváženy všechny aspekty, rozhodnutí bude činit parlament a my se rozhodně nenecháme tlačit časem," prohlásil Barták s tím, že české rozhodnutí nepadne do konce letošního roku. Česká republika se podle něj nebrání ani myšlence využití společných prvků protiraketové obrany, jak navrhuje Rusko. "A samozřejmě budeme bedlivě sledovat jednání mezi Ruskem a Spojenými státy," poznamenal náměstek. ČR má podle něj významný zájem na vojensko-technické spolupráci s Ruskem.

Jednání v Moskvě se zúčastnil i náčelník českého generálního štábu Vlastimil Pícek. Podle náměstka Bartáka se obě strany dohodly, že budou i nadále jednat.

22.8. Česko zvažuje, že zmodernizuje své vrtulníky bez ruské účasti

Pokud se české straně nepodaří v nejbližších měsících uzavřít dohodu s ruskou zbrojní firmou Rosoboronexport o společné modernizaci vrtulníků české armády, obrátí se české ministerstvo obrany na jiného partnera. ČTK to po jednání v Moskvě řekl první náměstek ministryně obrany Martin Barták. Náčelník generálního štábu Vlastimil Pícek vysvětlil, že vojáci potřebují stroje, které ČR nedávno získala v rámci deblokace ruského dluhu, zmodernizovat co nejdříve, aby mohly být nasazovány do zahraničních misí české armády.

"Bohužel musím konstatovat, že časové hledisko ruské strany nám nevyhovuje. Já jako uživatel těchto vrtulníků je chci nasazovat do mezinárodních misí; dali jsme jako ČR určité závazky Severoatlantické alianci," zdůraznil generál. Stroje armáda potřebuje mít zmodernizované k počátku roku 2009, navíc je potřeba určitě doby k výcviku pilotů. Česká strana se definitivně rozhodne, zda bude s Rusy spolupracovat po jednání společné komise na konci října v Praze.

"V úterý 21. 8. 2007 jsme o tom hovořili s ruským náčelníkem štábu Jurijem Balujevským a nebylo to nějaké okrajové téma," poznamenal náměstek ministryně obrany.

Za českou stranu se mají na modernizaci podílet Letecké opravny Malešice (LOM). "Potřebujeme, aby se v horizontu měsíce či dvou skutečně začalo na té modernizaci pracovat. A ne dalších několik měsíců čekat na dohody, povolení," zdůraznil Barták. Česká strana se proto začala ohlížet po jiném partnerovi, který by LOM s modernizací pomohl. V úvahu podle informací ČTK připadají například izraelské či francouzské firmy. Modernizace podle Bartáka znamená především přizpůsobení strojů normám Severoatlantické aliance. "Potřebujeme například získat novou západní avioniku," vysvětlil Pícek. V první fázi se modernizace podle něj týká pěti dopravních vrtulníků Mi-171, postupně by měly být modernizovány celé dvě české letky těchto strojů. "V budoucnu bychom mohli uvažovat i o modernizaci bitevních vrtulníků Mi-24 a Mi-35," podotkl generál.

V rámci deblokace ruského dluhu získalo české vojenské letectvo deset bitevních a 16 transportních helikoptér, poslední převzali vojáci loni v lednu. Hodnota celkové dodávky byla zhruba 184 milionů dolarů (asi 4,2 miliardy korun).

22.8. První české vrtulníky by mohla afghánská armáda převzít na podzim

Na začátku podzimu by mohly být první dopravní vrtulníky, které Česká republika darovala afghánské armádě, předány do této neklidné země. Podle prvního náměstka ministra obrany Martina Bartáka nyní v ČR končí jejich generální oprava a na jednáních v Moskvě získala česká strana předběžný ruský souhlas s vývozem strojů do třetí země. Podle náčelníka generálního štábu Vlastimila Picka by se Česko rádo podílelo i na výcviku afghánských pilotů.

"Jedná se o vrtulníky Mi-17, které budou zařazeny do nově vznikajícího letectva afghánské národní armády," řekl ČTK Pícek. O jejich nasazení budou rozhodovat sami Afghánci. O darování těchto strojů rozhodla česká vláda v dubnu, armáda loajální vládě prezidenta Hamída Karzáiho v Kábulu má postupně získat šest dopravních Mi-17 a později šest bitevních Mi-24.

Barták připomněl, že opravy strojů před jejich předáním do Afghánistánu platí Severoatlantická aliance a především Spojené státy. Cena oprav je odhadována na několik stovek milionů korun. "Jsou to vrtulníky z našeho nepotřebného armádního majetku," podotkl náměstek.

Ruská strana, tedy výrobce letounů, musí ovšem vydat souhlas s jejich exportem z České republiky do třetí země. "Ten zatím na papíře nemáme, nicméně jsme o této problematice jednali s výraznou podporou českého ministerstva zahraničí," uvedl Barták. Ruská Federální služba pro vědecko-technickou spolupráci už podle něj předběžně slíbila, že potřebné certifikáty budou do konce září k dispozici.

22.8. Vláda schválila vyslání českého rekonstrukčního týmu do Afghánistánu

Ministři na svém zasedání schválili misi českých vojáků do Afghánistánu, podporu pro průmyslový výzkum či čerpání dotací na ekologické škody do roku 2017.

Vláda schválila vyslání českého provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) do jihoafghánské provincie Lógar. Na obnově země by se podle ministerstva obrany mohli podílet kromě vojáků také civilní experti, které vyšlou například ministerstva zahraničí, průmyslu a obchodu či dopravy. Vojáci v současnosti působí spolu s Němci a Dány v rekonstrukčním týmu v provincii Badachšán na severu země. Tam se Češi zaměřují především na ochranu a patrolování. V Lógaru by se český tým měl více soustředit na rozvojové projekty. PRT by mohl v provincii vytvořit také příležitosti pro české firmy, které působí například v potravinářství. Lóghar je totiž významným afghánským pěstitelem potravin. V případě českého působení v Lógharu by vojáci podle dřívějších informací činnost v Badachšánu pravděpodobně ukončili. Definitivní podoba nasazení českých vojáků v Afghánistánu pro příští rok by měla být známá až na podzim.

22.8. Ministerstvo vnitra chce vybudovat centrum pro ochranu hranic a migraci

Ministerstvo vnitra chce vybudovat Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci. Návrh na jeho zřízení předložil ministr Ivan Langer na zasedání vlády. Ministerstvo vnitra chce vybudovat centrum pro ochranu hranic a migraci.

Centrum, které by mělo začít fungovat od 1. září, bude sledovat a analyzovat vývoj migrace, a snažit se tak vytvořit komplexní obraz o přílivu cizinců do České republiky. Informace bude získávat od všech orgánů a institucí, které zajišťují ochranu hranic nebo se zabývají migrací.

Na zřízení centra mělo podle vnitra vliv jak členství v EU, tak především plánovaný vstup ČR do schengenského prostoru. Poslední den roku 2007 se zruší pozemní kontroly na vnitřních hranicích mezi starými a novými členskými státy EU a mezi novými členskými státy navzájem. Nejpozději do konce března 2008 pak i na mezinárodních letištích.

Kvůli zapojení ČR do prostoru volného pohybu se totiž musí změnit metody ochrany hranic i způsob zajištění vnitřní bezpečnosti.

Nyní je v schengenském systému 13 zemí původní "patnáctky" bez Británie a Irska. Naopak součástí jsou i dva státy mimo EU, Norsko a Island.

26.8. Podle šéfa MAAE nepředstavuje Temelín žádnou hrozbu

Jihočeská jaderná elektrárna Temelín nepředstavuje podle ředitele Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) Muhammada Baradeje žádné nebezpečí. "Mohu to říct s klidným svědomím, neboť tady v Rakousku žiji," dodal držitel Nobelovy ceny za mír v rozhovoru pro rakouský magazín Profil, který vyšel v pondělí 27. 8. 2007.

Podle internetových stránek listu Der Standard, které na rozhovor upozornily, doporučil Baradej Rakušanům, aby se "nesoustředili na skutečnost, že tato elektrárna je, ale více na bezpečnost atomové elektrárny". "O Temelín si nedělám ani ty nejmenší obavy," prohlásil šéf MAAE, která sídlí ve Vídni.

Aktivisté z hornorakouské organizace Atomstopp však v oficiální tiskové zprávě označili Baradejovo ohodnocení situace ohledně Temelína za nesprávné a jeho rady za "pochybné". "Šéf MAAE Baradej hovoří v hádankách. Na jedné straně tvrdí, že lidé se nemusejí Temelína obávat, ale na druhé straně požaduje, aby se lidé starali o bezpečnost atomové elektrárny. Jedná se o protiklad, který vrhá na znalosti šéfa MAAE více než podivné světlo," stojí v prohlášení aktivistů Atomstoppu, kteří ve čtvrtek 23. 8. 2007 pohrozili na září novými blokádami česko-rakouské hranice.

Naopak šéfka českého Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová prohlásila, že Baradejovo vyjádření vychází především z výsledků více než dvaceti

expertních misí, které od roku 1990 jadernou elektrárnu Temelín navštívily. Žádná z nich podle ní nikdy neshledala nic, co by mělo budit nějaké znepokojení. "V počtu těch misí je Temelín světovým rekordmanem," řekla Drábová České televizi.

Od začátku spouštění Temelína poskytujeme rakouským kolegům a partnerům velmi nadstandardní informace a hodláme v tom pokračovat, dodala Drábová. Podle ní však vyjádření generálního ředitele MAAE Rakušany patrně neuklidní, "protože v jejich přístupu k Temelínu je poměrně hodně emocí a s těmi se těžko bojuje racionálními argumenty".

29.8. Kancléř Gusenbauer na adresu Česka: Nenecháme se známkovat

Rakouský kancléř Alfred Gusenbauer prohlásil, že jeho vláda "nebude trpět žádné známkování zvenčí". Po prvním zasedání vlády po prázdninové přestávce tak reagoval na kritiku, kterou vyvolala na české straně nedávná prohlášení rakouského ministra obrany Norberta Darabose k chystané výstavbě americké radarové základny v Česku. Darabos ji v tiskovém interview označil za "provokaci".

Gusenbauer připomněl, že podle rakouské vlády je protiraketová obrana "celoevropskou, a nikoli bilaterální záležitostí". "Kromě toho je jasné, že tento krok neučiní svět bezpečnějším. A Rakousko nemá zájem na závodech ve zbrojení," prohlásil rakouský kancléř.

Ministryně zahraničních věcí Ursula Plassniková k této debatě vydala oficiální prohlášení, v němž zdůrazňuje, že "Rakousko není 51. státem USA, ale ani žádnou ruskou filiálkou". Diskuse ve vládě podle ní potvrdila, že Rakousko určuje svou zahraniční politiku zcela nezávisle a samostatně. Ministryně dodala, že její prohlášení není míněno jako kritika Darabose, ale hlavně jako reakce na nadšené ohlasy, které Darabosovy výroky vyvolaly v ruském tisku. Darabosovy výroky k chystané radarové základně USA na území ČR opakovaně kritizoval český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg.

31.8. Čeští vojáci se v Afghánistánu zúčastnili bezpečnostní operace

Čeští vojáci z Provinčního rekonstrukčního týmu v afghánské provincii Badachšán se na konci srpna zúčastnili operace Kuitisani. Jejím cílem bylo posílení spolupráce mezinárodních jednotek ISAF s afghánskou národní armádou a zajištění bezpečnosti v okresech při pákistánské hranici. Informovalo o tom ministerstvo obrany.

Operace proběhla v příhraničních okresech, které se považují za klíčové pro stabilitu celé provincie. Přes hranice vede několik cest, které využívají opoziční ozbrojené síly k nelegálnímu přechodu do Afghánistánu a k pašování drog. Čeští vojáci byli nasazeni v okrese Jorm a měli za úkol zajistit bezpečnost na zdejších silnicích a lokalizovat ozbrojené skupiny.

Akce se kromě Čechů zúčastnili i dánští a němečtí vojáci z rekonstrukčního týmu, jednotka norských sil rychlé reakce a Afghánská národní armáda. Její příslušníci kromě vojenských akcí pořádali i mítinky s obyvateli. Ty měly společně s rozhlasovou a letákovou informační kampaní vysvětlit místním obyvatelům důvody celé akce a přesvědčit je, že se afghánská vláda zajímá o všechny provincie země.

Podle velitele českých vojáků podplukovníka Petra Procházky měla operace dva hlavní cíle. V krátkodobém horizontu šlo o zvýšení prestiže Afghánské národní armády a tím i afghánské vlády. Cíl se podařilo naplnit, neboť přítomnost vojáků znamenala větší bezpečnost v regionu, což většina obyvatel přivítala. Dlouhodobým efektem operace je podrobnější přehled jednotek ISAF o regionu a užší kontakty s Afghánskou národní armádou. Tím se podařilo vytvořit vhodné podmínky pro lepší kontrolu nad celou oblastí. Po skončení operace budou jednotky rekonstrukčního

týmu v oblasti hlídat společně s Afghánskou národní policií. To má zvýšit bezpečnost i v hůře dostupných oblastech provincie.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

3.7. Výměna ratifikačních listin ke Smlouvě mezi ČR a Polskou republikou o spolupráci v oblasti boje proti trestné činnosti

Na Ministerstvu zahraničních věcí v Praze se uskutečnila výměna ratifikačních listin ke Smlouvě mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci v oblasti boje proti trestné činnosti, při ochraně veřejného pořádku a o spolupráci v příhraničních oblastech, podepsané ve Varšavě dne 21. června 2006. Smlouva vstoupí v platnost 2. srpna 2007.

Nová Smlouva, která nahradí již nevyhovující Dohodu o spolupráci mezi federálním ministerstvem vnitra ČSFR a ministerstvem vnitra Polské republiky z roku 1991, vytváří rámec pro širokou spolupráci českých a polských policejních a celních orgánů nejen na celostátní, ale i na regionální úrovni. Zvláštní pozornost je ve Smlouvě věnována spolupráci v příhraničních oblastech. Kromě obvyklých ustanovení týkajících se spolupráce při prevenci a odhalování trestné činnosti, zejm. organizované trestné činnosti, a při ochraně veřejného pořádku, upravuje Smlouva i některé zvláštní instituty, jako je zřizování společných hlídek, které budou působit v pásmu 25 km od společných hranic, vytváření společných pracovišť v příhraničních oblastech, pronásledování podezřelých osob nebo osob uprchlých z vazby či vězení na území druhé smluvní strany bez předchozího souhlasu (toto ustanovení vstoupí v platnost až dnem plného zapojení do tzv. schengenského systému) a v případě naléhavé potřeby nasazení pracovníků jednoho státu pod velením pracovníka druhého státu. Smlouva rovněž předpokládá možnost výměny tzv. styčných důstojníků příslušných orgánů za účelem provádění Smlouvy.

4.7. Schwarzenberg proti hledání nové instance, pro poradu s odborníky

Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg se vyslovil proti hledání nové "instance" pro řešení česko-rakouského sporu kolem jaderné elektrárny Temelín. Konzultaci s odborníky ale považuje za rozumnou, sdělil ČTK na okraj své krátké návštěvy ve Vídni.

"Nemyslím si, že by bylo nutné hledat nějakou novou odbornou instanci pro řešení česko-rakouského sporu kolem jaderné elektrárny Temelín, ale za rozumné bych považoval, aby se poslanci obou zemí poradili s odborníky na tuto problematiku. A nejen s českými nebo rakouskými, ale třeba i s francouzskými," sdělil Schwarzenberg.

Český ministr tak reagoval na pondělní (2. 7. 2007) vyjádření vedoucího rakouské části parlamentní komise pro otázky bezpečnosti Temelína, poslance za sociálnědemokratickou stranu (SPÖ) Albrechta Konecnyho, který řekl, že komise by se měla pokusit definovat nezávislou odbornou instituci, jež by posoudila expertizy obou stran. Společná parlamentní komise, na jejímž vytvoření se dohodli koncem února šéfové vlád ČR a Rakouska Mirek Topolánek a Alfred Gusenbauer, se poprvé sejde 11. července v Praze.

Ke sporu kolem Temelína ministr dodal, že jde podle jeho názoru o politickou otázku, která proto musí být řešena politicky. "Soudní cestu nepovažuji za vhodnou," zdůraznil.

K určitým skeptickým vyjádřením rakouského ministra vnitra Günthera Plattera k očekávanému rozšíření takzvaného schengenského prostoru bez hraničních kontrol mimo jiné i na Českou republiku český ministr řekl, že doufá, že pochybnosti o připravenosti nových členských zemí EU na vstup do prostoru již byly rozptýleny.

Na dotaz ohledně připravované americké radarové základny na českém území ministr řekl, že o vojenských otázkách strategického významu nemůže rozhodovat

"pár tuctů obyvatel jedné vesnice", vyjádřil však přesvědčení, že konečné řešení této otázky bude mít "sousedskou architekturu" v rámci Severoatlantické aliance.

Schwarzenberg krátce navštívil Vídeň u příležitosti promoce absolventů Diplomatické akademie ve Vídni, na níž v minulosti také přednášel a jejímž nynějším ředitelem je bývalý český velvyslanec v Německu a Rakousku Jiří Gruša.

6.7. Schwarzenberg: Moskva hraje o štít hru s USA, Česka se to netýká

Výpady Moskvy proti umístění části amerického protiraketového deštníku do Česka a Polska označil český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg za ruskou hru, která se Česka příliš netýká. V rozhovoru, který otiskly slovenské Hospodárske noviny, šéf české diplomacie také označil nezávislost srbské provincie Kosovo za otázku času.

"Je to ruská hra, která se nás příliš netýká," řekl Schwarzenberg o ruských výhrůžkách, že na rozmístění amerického systému odpoví zaměřením raket na Česko a Polsko. "Je to hra se Spojenými státy, od nichž Rusové chtějí získat uznání, že jsou rovnoprávnou supervelmocí a že budou, podobně jako před 20 lety, spolurozhodovat o osudu Evropy. Proto ruská strana s námi ani s Polskem příliš nedebatuje. Debatuje o tom jen se Spojenými státy," uvedl.

Podle ministra americký radar jako součást protiraketového štítu v budoucnu zvýší bezpečnost Česka. "Za pár let, až některé země, o nichž se to předpokládá, získají zbraně hromadného ničení, bude pro naši bezpečnost lepší, abychom ten štít měli," řekl.

Vývoj podle šéfa české diplomacie spěje k nezávislosti Kosova, avšak apeloval i na pochopení vůči Srbsku. "Nesmíme zapomínat, že Kosovo je kolébkou pro srbský národ, celé srbské dějiny jsou spjaty s Kosovem, a to vytváří obrovský psychologický problém. Avšak podle mého názoru vše směřuje k samostatnosti této provincie. Je to už jen otázka času, dalších jednání a dohodnutí různých podmínek," usoudil.

11.7. Rusko protestuje proti hanobení hrobů sovětských vojáků v ČR

Ruské ministerstvo zahraničí oficiálně protestuje proti vandalismu vůči hrobům sovětských vojáků v České republice. Rusko od ČR očekává rychlé a konkrétní kroky při vyšetřování těchto případů, citovala agentura ITAR-TASS z protestu, který převzalo české velvyslanectví v Moskvě. České ministerstvo zahraničí tento vandalismus odsuzuje.

Existenci dopisu ČTK potvrdil i český velvyslanec v Rusku Miroslav Kostelka. Ruská strana podle něj tuto věc vnímá jako záležitost, která může za určitých okolností poškodit rusko-české vztahy.

Ruské ministerstvo zahraničí připomnělo nedávný incident, kdy ze hřbitova na pražských Olšanech zmizely ze 48 náhrobků bronzové basreliéfy. Podle ruské diplomacie to není první případ, například 22. května podobným způsobem zmizel bronz z 12 hrobů.

"Od Prahy očekáváme rychlé a konkrétní kroky při vyšetřování všech případů zneuctvování sovětských vojenských památníků, potrestání viníků, obnovení památníků v původní podobě a bezpodmínečné zajištění jejich zachování v souladu se závazky české strany," stojí v prohlášení na internetových stránkách ruského ministerstva zahraničí.

České ministerstvo zahraničí vandalismus vůči hrobům sovětských vojáků v Česku odsuzuje. "My to považujeme za kriminální čin," řekla ČTK mluvčí ministerstva zahraničí Zuzana Opletalová. Ministerstvo proto podle ní bude v kontaktu s ministerstvem vnitra a s dalšími orgány státní správy, které se podílejí na vyšetření incidentu.

Český velvyslanec už také ruské straně sdělil, že případy jsou v ČR vyšetřovány jako obyčejný trestný čin, jehož podstatou je, že se kdosi pokusil získat kov, který je možné prodat do sběru.

Přestože jim vysvětlujeme, že se s velkou pravděpodobností jedná o kriminální čin, kdy se někdo pokusil obohatit, oni to v souvislosti s Brnem vnímají jako trend, který může narušit rusko-české vztahy, řekl ČTK Kostelka.

Na konci června odbrousil místostarosta městské části Brno-Královo Pole René Pelán znak srpu a kladiva z památníku nad hrobem rudoarmějců. Rusové tehdy jeho čin označili za vandalství a žádají rychlé vyšetření.

Vandalismus odsoudil také ministr vnitra Ivan Langer. "Já jsem bytostně přesvědčen, že toto je jednání, které nepatří do normální společnosti," řekl po jednání vlády. Prevencí v podobných případech by podle něj měla být dobrá práce policie a orgánů činných v trestním řízení. "Já bych si velmi přál, aby ti lidé, kteří se dopouštějí takto zavrženíhodného jednání, byli co nejdříve vypátráni a postaveni před soud," dodal.

Petr Kratochvíl z Ústavu mezinárodních vztahů připomíná, že krok Ruska je třeba vidět v kontextu dvou témat. Souvisí podle něj se záměrem Američanů vybudovat v ČR protiraketovou základnu, což Moskva odmítá. Rusové jsou navíc po nedávných událostech v Estonsku, kde bylo přemístění bronzové sochy rudoarmějce z centra Tallinnu na okraj města provázáno velkými nepokoji, mnohem citlivější na případy, jako je právě například ničení hrobů rudoarmějců.

14.7. Le Figaro: ČR a další země by měly platit Libyi za nakažené HIV, vyjádření MZV ČR

Česko a Slovensko by se prý měly podílet na platbě rodinám libyjských dětí, jež v minulosti údajně nakazili virem HIV souzení bulharští zdravotníci. Podle francouzského deníku Le Figaro by Bulharsko, Chorvatsko, Česko a Slovensko měly zaplatit v přepočtu 290 milionů eur rodinám více než 400 dětí, které prý nakazilo nemocí AIDS pět bulharských zdravotních sester a palestinský lékař. Úřady zúčastněných zemí informaci zatím nepotvrdily. Agentura AP ale napsala, že země střední a východní Evropy spějí k dohodě o platbách a odvolala se na Bengházijský mezinárodní fond zastupující postižené rodiny.

Informace o dohodě s rodinami nepotvrdila zatím žádná z vyjmenovaných zemí, ani mluvčí českého ministerstva zahraničí Zuzana Opletalová.

"Bulharské zdravotní sestry mají naši plnou podporu," řekla ČTK Opletalová. "Proces ještě není u konce, takže není na místě řešit, co bude, až skončí," dodala.

I mluvčí chorvatského prezidenta Stjepana Mesiče Danijela Barišičová popřela, že by Chorvatsko uzavřelo dohodu o odškodnění libyjských rodin. Mesić byl podle ní v Bulharsku tento týden, ale se svým protějškem vůbec nehovořil o možném řešení a chorvatském zapojení do finanční kompenzace pro libyjské rodiny.

Podle šéfa fondu Idrisse Laghy se ale podnikají kroky ke konečnému ujednání o pomoci, včetně převodu peněz fondu nazvaného podle severolibyjského pobřežního města Bengházi, v jehož nemocnici se většina libyjských dětí nakazila. Fond vznikl v roce 2005 právě pro přípravu transakce odškodnění.

List Le Figaro se v článku odvolal na Sajfa Isláma Kaddáfího, syna libyjského prezidenta a šéfa Kaddáfího nadace, která vyjednávala dohodu s rodinami nemocných. "Odškodné bude financováno z mezinárodních příspěvků v podobě odpisů dluhů. Zeměmi, kterých se to týká, jsou Bulharsko, Slovensko, Chorvatsko a Česká republika," řekl Sajf Islám. "Na druhou stranu v tuto chvíli nemáme dohodu s Evropskou unií," dodal. Podle Le Figaro by každá rodina nakaženého dítěte měla dostat v přepočtu 730.000 eur (asi 20 milionů korun).

Lagha podle AP řekl, že odškodné by mělo jít z odpisů libyjských dluhů vůči Bulharsku, Slovensku a několika dalším zemím východní Evropy. Činitelé údajně zúčastněných zemí ale podle AP odmítli, že by posílali postiženým rodinám peníze.

Podle zjištění ČTK z května 2002 činil dluh Libye vůči ČR přibližně 300 milionů dolarů (přes deset miliard korun), což prý tehdy Libye nepopírala. Dříve se uváděl dluh až ve výši 500 milionů dolarů. Podle letošní březnové zprávy ministerstva financí je ale výše libyjského dluhu tajná.

Dluh vznikl zejména nesplacenými vojenskými dodávkami transportérů a tanků z doby komunistického režimu v 70. a 80. letech 20. století.

14.7. ČR a Slovensko prý zaplatí část odškodnění libyjským dětem s HIV

Česko a Slovensko by se prý měly podílet na odškodnění rodinám libyjských dětí, jež v minulosti údajně nakazily virem HIV souzené bulharské sestry. Podle francouzského deníku Le Figaro mají Bulharsko, Chorvatsko, Česko a Slovensko zaplatit v přepočtu 290 milionů eur rodinám více než 400 dětí. Možnost takové pomoci ale potvrdilo z vyjmenovaných zemí zatím pouze Slovensko.

Mluvčí nejsilnější slovenské vládní strany Směr-SD Katarína Kližanová Rýsová ČTK řekla, že Slovensko by mohlo na odškodnění přispět, Tripolis však musí nejprve splatit svůj dluh vůči Bratislavě.

O splacení dluhu vůči Slovensku jednal v únoru v Libyi premiér Robert Fico. "Součástí rozhovorů byla také otázka, zda by bylo možné poskytnout část peněz z toho vráceného dluhu rodinám libyjských dětí nakažených virem HIV," vysvětlila mluvčí.

Podle listu Le Figaro, jenž se odvolává na Sajfa Isláma Kaddáfího, syna libyjského vůdce Muammara Kaddáfího, jsou ve hře o pomoc postiženým libyjským rodinám kromě Bulharska, Slovenska a Chorvatska také Česko.

Mluvčí českého ministerstva zahraničí Zuzana Opletalová však pouze tlumočila podporu Česka bulharským zdravotním sestrám a palestinskému lékaři, který mezitím získal bulharské občanství. "Proces ještě není u konce, takže není na místě řešit, co bude, až skončí," zdůraznila mluvčí.

Údajnou dohodu o odškodnění už popřela mluvčí chorvatského prezidenta Stjepana Mesiče.

19.7. Kanada o případném zrušení víz rozhodne asi napřesrok

Kanada bude o zrušení víz pro Slováky, Čechy a další nováčky v Evropské unii rozhodovat asi příští rok. Novinářům to v Bratislavě řekl kanadský ministr zahraničí Peter MacKay po jednání se svým slovenským kolegou Jánem Kubišem. Neupřesnil, odkdy by bezvízový režim mohl začít platit.

"Chceme i v této oblasti dosáhnout pokroku," řekl šéf kanadské diplomacie. Vzestup Slovenska v posledních letech označil za dobrý signál pro případné zrušení vízové povinnosti.

Klíčové bude podle ministra páteční jednání kanadských představitelů v Bruselu, kde by měli jednat o podmínkách zrušení vízového režimu pro občany nových členských zemí EU.

Unie v minulosti Kanadu kritizovala, že od většiny nováčků vyžaduje víza, zatímco Kanadáné cestují do všech zemí EU bez víz. Podle kanadského deníku La Presse dokonce Brusel hrozil Ottawě, že unie zavede Kanadánům víza, pokud je nováčkům nezruší.

Bez víz mohou do země javorového listu cestovat kupříkladu Maďaři a Estonci. Česku zavedla Kanada opětovně vízovou povinnost po vlně žádostí českých Romů o

azyl. Česká diplomacie považuje přetrvávání vízové povinnosti za neopodstatněné a hrozí Ottawě zavedením diplomatických víz. Na vízovou asymetrii upozornil počátkem měsíce při oslavách kanadského státního svátku také premiér Mirek Topolánek.

Pro rozhodnutí o zrušení víz Slovákům bude podle MacKaye důležitý výsledek podzimní návštěvy úředníků kanadského přistěhovaleckého úřadu na Slovensku. Za prioritní hledisko označil ochranu zdraví a bezpečnosti Kanaďanů.

20.7. Šance na zvolení ČR do RB dle Palouše slušná, vyhráno ale není

Čtvrt roku před volbami nestálých členů Rady bezpečnosti OSN má Česká republika podle jejího velvyslance při OSN Martina Palouše celkem slušnou šanci uspět. "V této fázi máme tolik podpory ostatních členských zemí OSN, že nás to opravňuje ke střízlivému optimismu," řekl Palouš ČTK v New Yorku. Zároveň připustil, že při volbách v polovině října půjde o "otevřený souboj" s Chorvatskem, které České republice konkuruje.

"Máme tolik příslibů podpory, že to v prvním kole rozhodně neprohrájeme. Nelze očekávat, že by Chorvaté mohli už v prvním kole zvítězit," uvedl Palouš.

Nestálé členy rady volí tajně všech 192 států OSN. Ke zvolení je třeba dvoutřetinové většiny, což mnohdy vede k dlouhým kláním s desítkami volebních kol.

Z deseti nestálých členů s dvouletým mandátem se každý rok volí pět. Východoevropskou skupinu, jejímiž členy jsou ČR a Chorvatsko, nyní zastupuje Slovensko. Jeho nástupce se práce v radě ujme 1. ledna 2008. V patnáctičlenné RB OSN mají ještě stálá křesla s právem veta poválečné světové velmoci USA, Rusko, Čína, Británie a Francie.

Česká republika byla nestálým členem RB už v letech 1994 a 1995. Právě na to poukazují Chorvaté, kteří tuto příležitost dosud neměli.

Chorvatsku se podle Palouše nedá upřít jistý potenciál ke zvolení. Kromě toho, že vede intenzivní kampaň, v jejímž rámci se všichni jeho nejvyšší představitelé zúčastnili loňského podzimního zasedání Valného shromáždění OSN, může čerpat i z jisté jugoslávské tradice v Hnutí nezúčastněných zemí. Toto uskupení sdružuje řadu zejména rozvojových států. "Klíčové je získat obrovské množství hlasů, které jsou hlavně v Africe, Asii a v ostrovních státech," řekl velvyslanec.

Jistou výhodou pro Chorvaty bylo období sestavování a stabilizace nové české vlády a zaujímání jejího stanoviska ke kandidatuře do RB OSN, kterou předložila ještě předchozí vláda. Občanští demokraté před převzetím moci toto rozhodnutí zpochybňovali, neboť se obávali tříštění sil potřebných k předsednictví v Evropské unii v prvním pololetí roku 2009.

Palouš předpokládá, že i přesto, že agendy v RB a EU jsou různé, mohou se tyto skutečnosti navzájem pozitivně ovlivňovat. "Předsednictví v EU může být z hlediska mnohostranné diplomacie a působení v New Yorku efektivnější, protože jako členský stát RB bychom měli daleko přímější přístup ke všem informacím souvisejícím s činností rady," konstatoval.

O podpoře kandidatury do RB OSN vyjednává česká diplomacie nejen v sídle OSN v New Yorku, ale i přes ústředí v Praze a své mise v zahraničí. "Naší drobnou výhodou je relativně hustá síť diplomatických zastoupení," uvedl Palouš. Připomněl, že k získání podpory se konají speciální diplomatické cesty do některých oblastí. Písemně potvrzená prohlášení podpory přibývají, jejich počet ale s odkazem na diplomatickou zvyklost nevedl. "Zdaleka ještě nemáme vyhráno," poznamenal v této souvislosti.

Přesto se česká mise při OSN musí na případné zvolení připravovat. Už nyní se chystá na rozšíření prostorů i pracovníků a na vybudování speciálního týmu, který by

měl agendu rady na starosti. Uvažuje se o příjezdu dalších šesti diplomatů, řekl Palouš. Náklady zatím nejsou vyčíslené. Podle jeho odhadu by mohlo jít o deset a více milionů korun.

Na výdajích se projeví zřejmě i pronájem kanceláří blíže budově OSN. Na rozdíl od většiny evropských a dalších států sídlí česká mise daleko od ústředí OSN, což je pro práci člena Rady bezpečnosti nepraktické. Nově pronajaté prostory by se mohly využít i v době českého předsednictví EU, které přinese diplomacii v New Yorku řadu nových povinností.

Dlouhodobě spolupracují čeští diplomaté v New Yorku se slovenskými kolegy. "Česko-slovenská spolupráce funguje báječným způsobem, jsme připraveni využít jejich zkušenosti a vstoupit do jejich šlépějí," řekl český velvyslanec.

20.7. Podle Schwarzenberga se Rusko zase může stát hrozbou pro Evropu

Vzrůstající ambice Ruska jasně naznačují, že Moskva by ráda znovu získala status supervelmoci a zásadně ovlivňovala dění v Evropě. V rozhovoru pro vydání britského deníku Financial Times to řekl český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. Zopakoval tak svoje varování, že Rusko by se mohlo v budoucnu stát hrozbou pro zbytek Evropy.

"Rusko by rádo získalo stejný status, jaký měl bývalý Sovětský svaz. Pak by... Washington a Moskva rozhodovaly o evropských záležitostech," řekl Schwarzenberg. "Rusko by se mohlo opět stát hrozbou," dodal.

O tom, že by se Rusko rádo vrátilo do role supervelmoci, podle ministra svědčí to, jak jeho představitelé vystupovali v několika uplynulých měsících. Odkazuje tak na hlasitý odpor Moskvy vůči americkým plánům vybudovat v ČR a v Polsku část svého protiraketového obranného systému, ale i na to, že Rusko nedávno pozastavilo účast na smlouvě o konvenčních ozbrojených silách v Evropě (CFE).

Podle šéfa české diplomacie je také životně důležité, aby Evropa vypracovala společnou strategii týkající se energetické politiky vůči Rusku. "Rusové vždycky uvažovali v dlouhodobějším horizontu a strategičtěji než ostatní evropské státy. Zbytek evropských zemí jde od jedněch voleb k druhým a uvažuje hlavně o taktice," varoval Schwarzenberg. Díky tomu má prý Moskva před většinou ostatních evropských vlád náskok. Okamžitou hrozbou pro zbytek Evropy nicméně podle něj Rusko není, mohlo by se to však změnit v horizontu pěti až deseti let.

20.7. MZV poskytlo finanční humanitární pomoci somálským uprchlíkům v Jemenu

Ministr zahraničních věcí schválil poskytnutí finanční humanitární pomoci somálským uprchlíkům v Jemenu ve výši 2,2 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, účelové položky humanitární pomoc. Tato částka byla poskytnuta úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) v Ženevě na pomoc somálským uprchlíkům v Jemenu.

27.7. Česká republika otevřela honorární konzulát na Haiti

V hlavním městě Haiti Port-au-Prince byl oficiálně otevřen honorární konzulát České republiky .

Honorární konzul ČR Steve Handal projevil silný zájem o posílení bilaterálních vztahů a nabízí českým exportérům pomoc při obchodování s Haiti. Handal je významným místním podnikatelem. O zřízení konzulátu rozhodla vláda již v únoru 2005.

3.8. Bush podepsal zákon, který přibližuje Čechy ke zrušení víz

Americký prezident George Bush podepsal zákon, který české občany dále přibližuje k možnosti cestování bez víza do Spojených států. Přijetí zákona uvítalo české ministerstvo zahraničí, zároveň ale uvedlo, že současné znění neodpovídá zcela očekáváním zemí tzv. koalice pro vízovou rovnoprávnost. Slovensko, Polsko a další nováčci EU si zřejmě budou muset na zrušení víz ještě počkat.

Zákon, který se komplexně zabývá bezpečnostní problematikou, mimo jiné mění pravidla bezvízového styku pro občany zemí s nižším procentem odmítnutých žádostí o víza. Tato možnost se velmi pravděpodobně týká i České republiky, jejímž občanům se tak přiblížila možnost cestovat do USA bez nutnosti žádat o vízum.

Zákon posouvá hranici odmítnutých žádostí o víza, která zůstává podmínkou pro zařazení do bezvízového programu, ze tří na deset procent. Čechům americké úřady dosud neudělovaly víza asi v devíti procentech případů, zatímco Slovensko, Polsko a další nové země EU měly tento poměr údajně o mnoho vyšší.

Stejnou legislativu koncem července schválili po Senátu i členové Sněmovny reprezentantů. Pokud se víza asi za rok či za dva definitivně zruší, budou lidé při každé cestě do USA sice dál odkázáni na svolení amerických úřadů, ale za mírnějších podmínek.

"Těžko nyní mluvit o časových horizontech, kdy by k praktickému naplnění zákona mohlo dojít," řekl ČTK v telefonickém rozhovoru zástupce velvyslance ČR ve Washingtonu Jaroslav Kurfürst. "Domácích úkonů, které je nutné provést, je ještě spousta jak pro USA, tak pro Českou republiku," dodal.

Česká republika upřímně oceňuje a vítá přijetí zákona "Implementing Recommendations of the 9/11 Commission Act of 2007", jenž obsahuje klauzuli o modernizaci pravidel pro zavedení bezvízového režimu při cestách do USA, který svým podpisem potvrdil a uvedl v platnost prezident USA George Bush, uvedla v prohlášení mluvčí ministerstva zahraničí Zuzana Opletalová.

Česká republika považuje přijetí zákona za pozitivní a významný krok směrem ke zrušení vízové povinnosti. Zároveň však konstatuje, že jeho současné znění neodpovídá zcela očekáváním zemí koalice pro vízovou rovnoprávnost. Zákon totiž zachovává kritérium počtu odmítnutých žádostí (tzv. "refusal rate") jako kvalifikační podmínku pro zařazení do bezvízového programu Visa Waiver, uvádí prohlášení.

"Program bychom do budoucna rádi viděli ještě o něco otevřenější pro nejbližší spojence USA," řekl Kurfürst. "Budeme proto zkoumat možnosti, jak jej ještě o něco pootevřít. Česká republika sice v tuto chvíli podmínku počtu odmítnutých žádostí o vízum splňuje, ale těsně. Pro řadu partnerů ze zemí koalice pro vízovou rovnoprávnost je nedosažitelná," dodal Kurfürst. To v prohlášení potvrzuje i české ministerstvo zahraničí.

Změna vízové praxe bude z nových států Evropské unie zřejmě vyhovovat vedle České republiky už jen Estonsku. Naopak Slovensko, Polsko a ostatní nováčci EU vzhledem k vysokému procentu odmítnutých žádostí o víza v minulých letech pravděpodobně budou muset na zrušení víz čekat ještě déle.

Nový zákon zároveň představuje zpřísnění režimu pro 27 států, vesměs západoevropských zemí (z nových členů EU pak pouze Slovinska), které už oboustranně bezvízový styk s USA mají. Pro jejich občany zcela svobodné cestování na americké území totiž končí.

Dokument zavádí elektronické ověřování totožnosti lidí chystajících se k návštěvě USA. Cizinci z bezvízových zemí mají před každou cestou do USA elektronicky odeslat své osobní údaje americkým úřadům, které jim buď návštěvu povolí, nebo je

odkážou na americké velvyslanectví k dalšímu jednání. Poplatek nutný k zaplacení těchto úkonů vyjde v přepočtu pravděpodobně do 400 korun.

10.8. Skupina zemí včetně ČR a SR dál nespokojena s vízovým režimem USA

Šestice střeoevropských a výchoevropských zemí, které usilují o zrušení víz ze strany Spojených států, ve společném prohlášení uvedla, že nově přijatý americký zákon usnadňující vízový režim nejde dostatečně daleko. Ze zemí, které se k prohlášení připojily, splní nová kritéria pro zrušení víz zřejmě jen Česko, a proto jde z jeho strany podle americké agentury AP o určitý projev solidarity s ostatními.

"Solidarita, která se tady vytvořila, je poměrně silná," řekl ČTK telefonicky z Washingtonu zástupce českého velvyslance Jaroslav Kurfürst. Podle něj šestice zemí bude usilovat o to, aby byl zákon ještě pružnější. I když se to patrně nestane v krátké době, vyloučeno to není, dodal.

Nový zákon minulý týden podepsal americký prezident George Bush. Právní úprava kromě jiného zvyšuje maximální limit odmítnutých žádostí o víza ze tří na deset procent. Podmínkou pro zařazení do bezvízového programu zůstává nepřekročení této hranice.

V České republice činí momentálně počet zamítnutých žádostí o americké vízum asi devět procent. "Samozřejmě nikde není napsáno, že nám to ještě nevzroste. Každá větší flexibilita je samozřejmě výhodná pro Českou republiku," podotkl český diplomat. Na základě podepsaného zákona musí Praha i Washington zvýšit například nezbytné bezpečnostní standardy.

Česko, Slovensko, Polsko, Rumunsko, Litva a Lotyšsko nyní uvádějí, že zákon považují za krok vpřed, který nicméně "ne zcela splnil jejich očekávání". "Někteří z nejbližších spojenců USA budou nadále omezováni umělými překážkami, které neodrážejí jejich závazky a angažovanost v posilování transatlantické a celosvětové bezpečnosti," uvádí prohlášení washingtonských velvyslanectví šestice zemí, jež jsou všechny členy NATO i EU. Podobná slova zazněla z Prahy již 3. srpna, kdy Bush zákon podepsal.

"Budeme nadále spolupracovat na vytváření takové vízové politiky, která respektuje naše společné bezpečnostní, hospodářské a zahraničněpolitické cíle," uvádí se v prohlášení na webových stránkách velvyslanectví ČR v USA.

"Jako členové Evropské unie a pevní spojenci Spojených států věříme, že úspěch těchto snah je nezbytný pro upevnění transatlantického spojení, aniž by se přitom dělaly rozdíly mezi členskými zeměmi EU. Jsme odhodláni spolupracovat s americkou administrativou a s Kongresem na takovém řešení, které by umožnilo bezvízové cestování našich občanů do USA," uvádí text.

K šestici se podle AP nepřipojilo Maďarsko, jež místo toho poslalo Američanům dopis, v němž nový zákon hodnotí jako "povzbudivý krok".

14.8. Ministerstvo zahraničních věcí zrušilo některé zastupitelské úřady ČR

Ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg rozhodl o zrušení tří velvyslanectví v Singapuru, Uruguayi a Zimbabwe. Zároveň dojde i ke zrušení generálních konzulátů v německém Bonnu, jihoafrickém Kapském Městě, polských Katovicích a italském Miláně.

Zrušení zastupitelských úřadů je dalším optimalizačním krokem české diplomacie, která reaguje na členství České republiky v Evropské unii, výkon předsednictví v Radě EU v první polovině roku 2009, blížící se vstup České republiky do schengenského prostoru a na plánované aktivity na poli ekonomické diplomacie.

V souladu se zahraničně-politickými a zahraničně-ekonomickými prioritami a s ohledem na konzulární potřeby českých občanů i občanů jiných zemí otevřela Česká republika od roku 2005 celkem sedm zastupitelských úřadů: velvyslanectví v Afghánistánu, Makedonii a Moldavsku; generální konzuláty v ukrajinském Doněcku, americkém Chicagu a kanadském Torontu. Ministerstvo zřídilo i styčnou kancelář v Kosovu.

21.8. Podle Schwarzenberga je problém Temelína v "klidných vodách"

Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg soudí, že diskuse mezi Rakouskem a ČR kolem jaderné elektrárny Temelín se dostala do "klidných vod". Schwarzenberg to uvedl v rozhovoru s rakouskou agenturou APA na okraj letošního seriálu debat a přednášek v tyrolském Alpbachu, kterého se v pondělí večer 20. 8. 2007 rovněž zúčastnil.

Ministr vyjádřil přesvědčení, že meziparlamentní pracovní skupina, která posuzuje temelínskou problematiku, zahájila svou práci dobře a "nakonec dospěje k určitému sblížení". "Najdeme vzájemné porozumění, i když zůstanou některé body, ve kterých se neshodneme," míní Schwarzenberg.

Poslední rozruch kolem poruch v Temelíně, které česká strana Rakousku údajně včas nenahlásila, Schwarzenberg podle svých slov nechápe. "Ty události nepředstavovaly skutečně žádné nebezpečí, byly to prkotiny, které by žádná normální elektrárna vůbec nezmiňovala. Temelín není nejlepší, ale rozhodně nepatří ani k nejhorším evropským elektrárnám. Pokud jde o poruchy, jsme v té lepší polovině," prohlásil Schwarzenberg.

Podle něj se situace uklidnila i v další oblasti sporů mezi Českem a Rakouskem, totiž v otázce rozšíření schengenského prostoru volného pohybu osob přes hranice. "Rakousko chtělo pod záminkou evropského fotbalového šampionátu tento proces zdržet," řekl český ministr a dodal, že pro to nemá pochopení. "Ale i tento problém by teď měl být odstraněn," uvedl. "Pokud by však byl schengenský režim během mistrovství dočasně zrušen, považovala by to česká strana za nepřátelské gesto," připomněl.

V další části rozhovoru znovu podpořil zřízení americké radarové základny v Čechách. Připustil, že výsledky průzkumů veřejného mínění jsou zatím nepříznivé, ale prohlásil, že aktivně se proti základně angažuje jen malá část obyvatel. Kromě toho jsou prý v oblasti předpokládaného umístění základny šířeny "záměrně nepravdivé pověsti".

23.8. Další protest demokratických aktivistů v Barmě rozprášen, české reakce

Na 40 stoupenců demokracie se podle agentury AFP sešlo na demonstraci v barmském Rangúnu. Jde již o třetí podobnou manifestaci od 19. srpna. Aktivisté protestují proti růstu cen pohonných hmot. Česká republika odsoudila zatýkání prodemokratických aktivistů z předchozích dnů a vyzvala barmskou vládu k jejich propuštění. K protestu se připojil i bývalý český prezident Václav Havel.

Většina demonstrantů jsou podle AFP členové Národní ligy pro demokracii. K jejím zakladatelům patří známá disidentka Aun Schan Su Ťij, kterou barmský režim drží v domácím vězení.

Jen několik minut po začátku shromáždění ale asi dvacet členů milicí loajálních barmské juntě zabránilo demonstrantům v pohybu.

Dnešní manifestace je třetí za posledních pět dnů. Ve středu v Rangúnu demonstrovalo asi 150 aktivistů proti barmským generálům. Deset z nich bylo zatčeno. V neděli vyšlo do ulic asi 500 lidí protestujících proti zvyšování ceny

benzinu. Po tomto shromáždění, největším za posledních deset let, byli podle oficiálního tisku zatčeni tři lidé.

České ministerstvo zahraničí v prohlášení zaslaném ČTK zdůraznilo, že "zatčení a další demonstranti uplatnili své právo na mírový protest proti ekonomickým opatřením uvaleným barmskou vládou na dlouhodobě strádající barmské obyvatelstvo". "Česká republika důrazně odsuzuje zatčení barmských demokratických aktivistů a podporuje jejich snahy o obnovení demokracie a politického dialogu," uvádí se v prohlášení, které zároveň vyzývá k bezodkladnému propuštění aktivistů.

"Mezinárodní společenství v čele s Radou bezpečnosti OSN a světová média by měly v těchto dnech upřít pozornost k Barmě a podpořit oprávněné požadavky jejích obyvatel," reagoval také Václav Havel. Zároveň vyzval barmský režim, aby se "nepokoušel udržovat si nadále mocenské postavení násilím". "Vyzývám k pokojnému dialogu mezi vládou a občany Barmy," uvedl bývalý prezident.

Moc v Barmě má vojenská junta již od roku 1962. Organizace na ochranu lidských práv dlouhodobě kritizují porušování základních svobod v zemi.

24.8. Rozporné reakce rakouských stran na výroky ministra Darabose

Rozdílně reagovali představitelé stran rakouské velké koalice na nejnovější spor kolem výroků ministra obrany Norberta Darabose. Sociálnědemokratický (SPÖ) ministr označil ve čtvrtek 23. 8. 2007 v listu Die Presse americký plán výstavby protiraketového systému v Polsku a Česku za provokaci.

Tento názor vzápětí odmítl jak český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, tak americká vláda, jejíž mluvčí řekl, že Darabosův komentář "není prospěšný", a obvinil rakouského ministra z myšlení z dob studené války.

Zahraničněpolitický mluvčí SPÖ Caspar Einem prohlásil, že "není úlohou rakouského ministra obrany, aby byl prospěšný při jednostranném narušování rovnováhy, která byla dosud hlavní zárukou evropské bezpečnosti". "Naopak není prospěšné, když nějaká velmoc klade jednostranné požadavky na druhé a třetím hrozí, že utrpí újmu. A to je právě situace, do níž americké zbrojní programy přivádějí Evropu. Americké akce jsou navíc výsměchem jednotné evropské bezpečnosti a obranné politiky," prohlásil Einem, který přisoudil vinu partnerským zemím USA v Evropské unii.

Mluvčí lidovců (ÖVP) pro obrannou politiku Walter Murauer naopak Darabose kritizoval a vyzval ho, aby skončil s nebezpečným diletantstvím a jako představitel neutrální země přestal dávat NATO rady. Murauer prohlásil, že Darabos je v zahraničněpolitických otázkách "nekompetentní a má v této oblasti velké nedostatky".

27.8. Schwarzenberg v Kurieru: V Rakousku už základna funguje

Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg v rozhovoru pro rakouský list Kurier ještě vyostřil svou nedávnou kritiku na adresu rakouského ministra obrany Norberta Darabose a zdůraznil, že podobná radarová základna, jakou Darabos odmítá v ČR, v Rakousku už funguje. Rakouský ministr nedávno označil možnou výstavbu amerického radaru v Česku za provokaci.

Schwarzenberg uvedl, že "neexistuje žádná bývalá východní Evropa, stejně jako neexistuje žádná budoucí východní Evropa". "Musím se domnívat, že Norbert Darabos chce svými formulacemi opsat to, že země, které kdysi patřily k sovětskému bloku, by měly, pokud jde o zájmy Ruska, držet ústa," cituje list českého ministra.

"Nemůžeme akceptovat, že ministr členské země EU dělá rozdíly mezi jednotlivými státy unie. Přitom je známo, že radarová základna je i v Rakousku a data, která jsou tam shromažďována, jsou poskytována i jiným západním státům. Tato základna je

320 kilometrů východně od místa, kde by měla stát základna v Čechách. Takže, co to vlastně znamená východní Evropa?" ptá se Schwarzenberg.

Český ministr odmítl Darabosovy výroky k chystané radarové základně USA na území ČR již ve čtvrtek 23. 7. 2007. Prohlásil, že "...Darabos se mýlí, když v souvislosti se základnou hovoří o provokaci. Zde nikdy nešlo o provokaci, nýbrž o opatření zajišťující bezpečnost Evropy a spojenců do budoucnosti".

Přestože většina Čechů je proti základně, média v kritice Darabose podporují Schwarzenberga a hovoří o vměšování do vnitřních záležitostí Česka, píše k tomuto sporu list Kurier. Soudí, že radarová základna je pro Rakousko vedle Temelína dalším klackem, kterým chce Čechy bít, a že Darabosovo odmítavé stanovisko souvisí s rakouskými hospodářskými zájmy v Rusku a v Iráku.

28.8. Ministerstvo zahraničních věcí schválilo uvolnění prostředků na pomoc Řecku a Peru

Již 17 zemí, včetně České republiky, přislíbilo Řecku pomoc v boji s ničivými požáry. Pomoc zavítá i do zemětřesením postiženého Peru. Ministerstvo zahraničních věcí schválilo uvolnění prostředků na pomoc Řecku a Peru.

Ministerstvo zahraničí schválilo částku do pěti milionů korun na pomoc Řecku, které sužují rozsáhlé požáry, jež si vyžádaly již přes šedesát obětí. Pomoc bude poskytnuta, po dohodě s ministerstvem vnitra, ve formě zapůjčení vrtulníku policejní letecké služby s podvěsným vakem s objemem 900 litrů vody a pětičlennou posádkou.

Pět milionů korun ministerstvo zahraničí také zašle jako humanitární pomoc Peru, které postihlo zemětřesení. Ničivá katastrofa zasáhla 15. srpna do životů 200.000 lidí a vyžádala si přes pět stovek mrtvých. O pomoci české vlády rozhodl ministr zahraničí Karel Schwarzenberg před několika dny.

Česká pomoc poputuje do Peru přes Mezinárodní červený kříž. Stejně tak nabídka pomoci Řecku je podávána standardní cestou, tedy prostřednictvím monitorovacího a informačního centra v Bruselu.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

1.7. Závěr Dnů Prahy v Chicagu patřil vzpomínce na starostu Čermáka

Legendárnímu chicagskému starostovi Antonínu Čermákovi, jednomu z nejnámějších Čechů v Americe, jemuž se podařilo dosáhnout vysokého postavení ve volených funkcích, byl věnován závěr Dnů Prahy v Chicagu. Místní krajané, delegace pražské radnice a český velvyslanec v USA Petr Kolář uctili Čermákovu památku u jeho hrobu na Českém národním hřbitově. Za účasti současného starosty Richarda Daleye bylo poté obnoveno pojmenování jedné z hlavních dopravních tepen města po starostovi Čermákovi.

"Čermák byl největším českým politikem v Chicagu," řekla ČTK při pietní slavnosti Judy Baarová-Topinková, bývalá ministryně financí státu Illinois a loňská neúspěšná kandidátka na guvernérku, která se otevřeně hlásí k českým kořenům. Čermák pomáhal nejen Čechům, ale všem přistěhovalcům z různých zemí světa. "Má své pevné místo v historii města," prohlásila.

Rodák z Kladna byl zvolen starostou v roce 1931, v době doznívající hospodářské krize a vrcholícího organizovaného zločinu, spojeného se jmény jako například Al Capone. V úřadu pobyl velmi krátce, protože už v únoru 1933 byl zavražděn při atentátu namířeném zřejmě proti prezidentu Franklinu Delano Rooseveltovi.

Ve 30. letech minulého století žilo v Chicagu snad až půl milionu českých přistěhovalců. Nyní se v tomto třímilionovém městě a jeho blízkém okolí za potomky Čechů označuje 150.000 Američanů.

Do Chicaga zamířily v nedávných letech také tisíce mladých Čechů, kteří tam hledali, často bez povolení, zkušenosti i výdělek. Krajan Joseph Borysek, který vede Ústřednu moravských spolků v Chicagu, se ovšem domnívá, že jejich zájem v posledních letech upadá. Koncem 90. let minulého století žilo v Chicagu asi 30.000 těchto Čechů, řekl ČTK. Nyní jejich počet odhaduje na zhruba deset tisíc.

Dny Prahy nabídly od 5. června chicagské veřejnosti řadu koncertů, výstav, filmových projekcí či odborných seminářů. Delegaci hlavního města Prahy na jejich závěru vedl primátor Pavel Bém.

2.7. Člověk v tísní otevírá v Kotvě obchod s výrobky z chráněné namibijské dílny

Společnost Člověk v tísní otevřela stálý obchod NAMA s výrobky z chráněné dílny, která funguje ve městě Keetmanshop na jihu Namibie. Dílna pomáhá zajistit živobytí chudým rodinám ze slumu Tseiblaagte, které by kvůli epidemii HIV&AIDS jinak těžko hledaly práci. Dílna zároveň podporuje výrobu tradičních předmětů. Nový obchod s výraznou africkou stylizací je umístěn v obchodním domě Kotva ve 3. patře.

„Díky tomuto obchodu a především díky jeho budoucím zákazníkům bychom mohli v budoucnu nabídnout práci ještě více lidem v jižní Namibii a tím pomoci rodinám v oblastech, kde je každý pátý nakažený virem HIV,“ říká Kristína Urbanová, která v České republice koordinuje prodej výrobků.

V chráněné dílně Wake Centre vyrábí místní ženy ozdoby z korálků a pštroších skořápek, panenky z textilu a vyšivané dekorační předměty. Všechny výrobky vycházejí z tradic kmene Namů a Křováků, žijících v polopouštních oblastech jižní Namibie. Dílna tím vytváří také prostor pro rozvoj tradičních řemesel a dovedností, které postupně upadaly v zapomnění. Výtěžek z prodeje těchto výrobků podpoří další rozvoj projektu - nákup materiálů a pokrytí mezd zaměstnanců dílny.

V Namibii je projekt realizován od roku 2004 za finanční podpory vlády České republiky a je zaměřen na zmírnění následků pandemie HIV&AIDS v regionu Karas na jihu země. Soustředí se na sociální práci, psychologickou a ekonomickou podporu

rodin, zasažených především pandemií HIV&AIDS a TBC. Činnost společnosti Člověk v tísni v Namibii lze podpořit koupí výrobků nebo příspěvím na veřejnou sbírku "Namibie - ztráta imunity".

4.7. Paroubek v slovenském tisku hájil a chválil Ficovu vládu

Český expremiér a šéf opoziční ČSSD Jiří Paroubek pochválil slovenského premiéra Roberta Fica a jeho vládu za první rok působení u moci. Slovensko se na rozdíl od současného Česka nalézá "pod šťastnou hvězdou", napsal Paroubek pro vydání listu Sme. Současně hájil některá sporná rozhodnutí Ficova kabinetu, kritizovaná na Slovensku.

"Slovenskou vládu vidím dnes jako jednu z nejúspěšnějších vlád v Evropě (...). Schopnost a erudovanost v mezinárodní politice je to, co dnes Českou republiku a Slovensko asi nejvíce odlišují," uvedl šéf českých sociálních demokratů.

Paroubek a Fico mají dlouhodobě dobré vztahy. Před loňskými parlamentními volbami v obou zemích se vzájemně podporovali. ČSSD se loni jako jediná otevřeně zastala Ficovy strany Směr poté, co jí evropští socialisté pozastavili členství jako trest za vytvoření vlády se Slovenskou národní stranou, vnímanou v Evropě jako extremistické a nacionalistické uskupení.

Paroubek také hájil Ficovu cestu do Libye, kde premiér v únoru jednal i o splátkách libyjského dluhu vůči Slovensku. "Kdo by to neudělal, choval by se ke svým vlastním občanům nezodpovědně," poznamenal expremiér.

Paroubkovu pochvalu si Fico zasloužil za sociální opatření. "Nový zákoník práce je jednou z těchto věcí, stejně jako zrušení poplatků ve zdravotnictví. Jak příznačné - zatímco u nás se poplatky zavádějí, u vás se ruší. Zatímco vy zavádíte fungující evropské pracovní právo, naše vláda vymýšlí, jak ho zlikvidovat," napsal Paroubek.

Slovenský tisk k prvním "narozeninám" Ficovy vlády připomíná rekordní popularitu kabinetu i to, že Fico nezasáhl do reforem pravicových předchůdců tak, jak sliboval před volbami.

9.7. ADRA: DMS pro Keňu

Humanitární organizací ADRA byla zprovozněna dárcovská SMS zpráva (DMS) ve prospěch aktivit v Keni. Zdravotnická ambulance spolu s porodnicí, které ADRA Česká republika zrekonstruovala během posledních dvou let na východě Keni, slouží spádové oblasti o 200 tisících obyvatel.

V regionu poblíž Viktoriina jezera obývaného původním kmenem Kisijů je zvýšený výskyt malárie. Odhaduje se rovněž, že je zde nakaženo virem HIV téměř patnáct procent všeho obyvatelstva, což znamená nejvyšší výskyt onemocnění v zemi. Lidé se potýkají s problémem opuštěných dětí, stejně jako s nedostatkem základní zdravotní péče.

Projekt „Rekonstrukce zchátralého zdravotnického zařízení v Itibu, Keňa“ začal už před dvěma roky. Nejdříve pod dohledem dobrovolníka Aleše Bárty byla zrekonstruována zdravotní ambulance. Dnes je v ní denně poskytována pomoc přibližně sto padesáti pacientům místními zdravotníky. Provoz ambulance je již v tomto roce plně soběstačný. Začátkem letošního roku se pak v druhé fázi pokračovalo dostavbou a vybavením budovy, která je nyní rodným místem mnoha východokeňanů – Itibo získalo novou porodnici. Plánuje se další etapa. ADRA Česká republika chce zprovoznit zubní ambulanci a přistoupit k výstavbě lůžkové části pro pacienty se závažnými infekčními chorobami. ADRA zde hodlá v budoucnosti rovněž organizovat školení místních zdravotníků a stáže českých lékařů.

10.7. Charita ČR zakončila v Ingušsku projekt mateřských školek

Charita Česká republika ukončila po sedmi letech provoz mateřských školek pro děti postižené válečným konfliktem v ruských zakavkazských republikách Čečensku a Ingušsku. Během sedmiletého období byla více než třem tisícům dětí poskytnuta péče, předškolní vzdělání a profesionální pomoc psychologů, kteří pracovali nejen s dětmi, ale i s jejich rodiči, uvádí Charita ČR v tiskové zprávě.

Poslední den měsíce června byl projekt mateřských školek podle plánu zakončen a poslední čtyři mateřské školky byly uzavřeny.

Podle koordinátora projektu předškolního vzdělávání Salmana Arsabijeva byla péče poskytnuta nejen zdravým dětem, ale do programu byly zahrnuty i děti se speciálními potřebami, s tělesným postižením či duševními poruchami. Zaměstnancům Charity ČR se podařilo pozitivně posunout myšlení rodičů, pedagogů i pomocných pracovníků, že i postižené dítě se může cítit příjemně a přirozeně ve společnosti ve zdravých dětí, ocenil práci Charity Arsabijev.

Uzavřením posledních čtyř mateřských školek v Ingušsku však působení Charity ČR na Kavkazu nekončí. Česká Charita v Čečensku nadále například provozuje jídelnu pro sociálně slabé v Grozném. Pokračují také projekty Podpora lidí, kteří žijí s HIV/AIDS, Podpora venkovských komunit, a projekty Předškolní výchova dětí a Individuální pomoc dětem. V Grozném nadále působí čtyři konzultační střediska.

Charita Česká republika je "stýčnou" agenturou mezinárodní sítě katolických humanitárních organizací Caritas Internationalis. Je jedinou českou humanitární organizací trvale sídlící v Ingušsku od roku 2000.

23.7. Čeští studenti zvítězili na fyzikální olympiádě v Íránu

Čeští středoškoláci v konkurenci 327 studentů ze 75 států získali dvě zlaté, jednu stříbrnou a dvě bronzové medaile na Mezinárodní fyzikální olympiádě v Isfahánu. ČTK to sdělil vedoucí výpravy, profesor Bohumil Vybíral z královéhradecké univerzity.

"Je to největší úspěch české reprezentace na této světové soutěži za dobu existence samostatné republiky. V neoficiálním hodnocení jednotlivých států se přiblížili k výsledkům velmocí v této oblasti, jako je Čína, Korea, USA, Írán, Japonsko a Rusko. Ze států Evropské unie jsou Češi společně s Francouzi a Němci dokonce na prvním místě," uvedl Vybíral.

Vrcholová světová soutěž středoškolských studentů ve fyzice se v Isfahánu konala od 12. do 22. července. V Íránu však z tradičních účastníků letos chyběla delegace z Austrálie, Izraele a Portugalska.

Českou delegaci tvořilo pět studentů, které vyslalo ministerstvo školství na základě výsledků české Fyzikální olympiády. Zlatou medaili získali Pavel Motloch z Gymnázia Perta Bezruč ve Frýdku-Místku a Dalimil Mazáč z Gymnázia Jana Keplera v Praze 6 a stříbro Lukáš Ledvina z Prvního českého gymnázia v Karlových Varech, který také získal bronz, stejně jako Marek Scholle z Gymnázia Pardubice. Soutěžící si museli poradit úlohami jako rotující zákrytová dvojhvězda, aktivace airbagu při kolizi automobilu či vypařování černé díry ve vesmíru.

1.8. Humanitární pomoc českých hasičů dorazila do Makedonie a Albánie

Materiální pomoc českých hasičů jejich kolegům v Makedonii a Albánii, kde bojují s rozsáhlými lesními požáry, dorazila na místo určení. ČTK to sdělil mluvčí Hasičského záchranného sboru ČR Petr Kopáček. Česká republika každé ze zemí věnovala pomůcky pro hasiče za milion korun. Ještě v úterý večer 31. 7. 2007 dorazil konvoj s vybavením do města Tetovo, kde čeští hasiči předali makedonským kolegům stovku

přileb. Odpoledne 1. 8. 2007 konvoj dojel do Tirany, kde albánské straně předal 110 párů goretexové obuvi a rukavic.

O pomoc původně požádala makedonská strana a Česko ji neodepřelo. Obdobnou službu nabídlo také Albánii. Po potvrzení albánské strany tak auta do obou zemí mohla vyjet zároveň.

Balkán letos zažívá rekordní sucho a vysušená krajina na mnoha místech vzplála. Kvůli rekordním vedrům zažila Albánie, Makedonie i jihosrbská provincie Kosovo v minulých dnech i dlouhé chvíle bez elektřiny. Albánie má přitom kvůli suchu dlouhodobé energetické problémy, dodávky ze zahraničí vážnou a domácí produkce je založena především na vodních elektrárnách, které ale více než měsíc trpí nedostatkem vody.

2.8. V USA zemřel vědec a bohemista českého původu Rio Preisner

Rio Preisner, literární vědec, překladatel a bohemista českého původu, zemřel v Indianě. Bylo mu 81 let, uvedl místní tisk. Profesor Preisner se narodil 13. listopadu 1925 v Československu. Po válce studoval germanistiku a anglistiku na Univerzitě Karlově, vojenskou službu absolvoval u Pomocných technických praporů (PTP). Poté působil jako překladatel a učitel němčiny a spolupracoval s Divadlem Za branou. V roce 1968 odešel do exilu v USA, kde působil na Pensylvánské státní univerzitě, od roku 1973 jako řádný profesor.

Věnoval se překladatelství, literárněvědecké práci a filozoficko-historickým analýzám na konzervativních křesťanských základech. V práci Americana podrobil analýze myšlenkový a historický vývoj moderní Evropy a Ameriky. V trilogii Kritika totalitarismu, Česká existence, Až na konec Česka analyzoval komunistickou totalitu v české společnosti.

Byl světově uznávaným odborníkem na tvorbu německého básníka Rainera Marii Rilkeho a patřil k absolutní špičce současné české překladatelské školy. V exilu spolupracoval s Anastázem Opaskem, publikoval v řadě světových filologických a politologických časopisů, spolupracoval s Křesťanskou akademií v Římě. V roce 2000 mu tehdejší prezident Václav Havel udělil Medaili za zásluhy o stát v oblasti vědy a kultury.

6.8. ADRA opravila ozdravovnu i školy na Ukrajině

Dobrovolníci humanitární organizace ADRA opravili na Ukrajině školy a ozdravovny za zhruba 730.000 korun. V někdejší Podkarpatské Rusi v obci Rodnikova Huta strávili dva týdny. Akci zorganizovalo Dobrovolnické centrum ADRA Valašské Meziříčí, na opravy uvolnilo 370.000 korun, zbytek hradila organizace z velikonoční sbírky. Každý z účastníků mise navíc přispěl 500 korunami. ČTK to sdělila vedoucí zlínské pobočky ADRA Alena Rusová.

Akce se konala v rámci projektu Úsměv pro Ukrajinu. Brigádníci z řad studentů i učitelů z nejrůznějších koutů České republiky za přispění místních obyvatel opravili zchátralou střechu někdejší školy, která nyní slouží jako ozdravovna pro děti z černobylské a kyjevské oblasti. Dřevěnou budovu, kterou v roce 1928 postavili čeští pracovníci, také natřeli.

Škola a školka se dočkaly hezčích interiérů i exteriérů a nových toalet včetně kanalizační přípojky.

ADRA ve spolupráci s křesťanskými církvemi ve Slezsku pomáhá vesnici už více než osm let. Do oblasti pravidelně přiváží také humanitární materiál, který baptisté rozdělují nejchudším rodinám v okolních obcích. Vesnice vznikla před zhruba 300 lety díky Čechům, kteří tam postavili sklářskou huť. Kolem ní se shromažďovali

dělníci a odborníci především ze Slovenska, ale také z Polska a Maďarska. V obci tak vzniklo multietnické společenství, které si vytvořilo i vlastní nářečí, jehož součástí jsou dodnes česká slova, uvedla ADRA.

16.8. V Biháru se pomáhá za podpory českých dárců

ADRA Česká republika připravila se spolupracovníky ADRA Indie, kteří mají na starost především transport, balíčky s hygienickými a zdravotnickými potřebami pro 1500 rodin. V balíčku nechybí ani tablety, kterými lze upravit užitkovou vodu k pití, antibakteriální prostředky a také prací prášek s mýdlem. Do sedmi set padesáti rodin byly už rozneseny potravinové balíčky, které obsahují rýži, čočku, olej, cukr a sůl.

Balíčky se základními hygienickými a zdravotnickými potřebami budou dopraveny mezi postižené obyvatele zatím jediným možným způsobem – lodí. Seznamy obyvatel vesnic a hladký průběh distribuce slíbila zajistit armáda. Situace v odlehlých vesnicích z celkového počtu padesáti dvou, o něž se ADRA Indie stará, není ještě plně stabilizovaná. Celkový počet postižených v oblasti Bagusaraji činí 72 000 osob. Situaci komplikuje naprostá nepřipravenost na katastrofu. Tato oblast totiž není zahrnuta do předpokládané záplavové zóny a proto neexistuje ani základní plán preventivních záchranných akcí v případě ohrožení povodněmi. Řada lidí je ze situace traumatizována a trpí nespavostí. Mezi obyvateli vzrůstá napětí z nejistoty a dlouhotrvajícího provizoria, které jejich situaci posunulo na samotnou hranici možnosti přežití. Stále ještě chybí ve vesnicích základní potraviny a není k dispozici dostatek provizorních přístřešků k přenocování.

V druhé části pomoci chce ADRA Česká republika podpořit obnovu nezávadných vodních zdrojů v postižených vesnicích a rovněž zajistit pomoc při obnově obydlí, popřípadě místních škol. Celková situace a problémy s dopravou zdržují transport čističky vody, kterou pro tuto oblast zajistila ADRA Indie.

ADRA na pomoc obětem záplav vyhlásila veřejnou sbírku. Současně lze finančně podpořit pomoc Indii odesláním hesla DMS ADRA.

22.8. Literární večer připomněl v Moskvě vstup vojsk v roce 1968

Píseň Karla Kryla Bratříčku, zavírej vrátka zněla z magnetofonu v moskevské kavárně Bilingva. Asi čtyři desítky lidí tam navštívily literární večer, který byl připomínkou okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968.

"Byl to velký otřes, když jsem před několika dny viděla dokumentární záběry z okupace. Přes ně byl hlas redaktora některé z podzemních stanic, co tehdy v Československu vysílaly," přiblížila emotivní důvody, proč se rozhodla večer uspořádat, jeho organizátorka a překladatelka z ukrajinštiny Anna Braškinová.

Posluchači několikahodinového setkání si mohli poslechnout ukázky z ruských překladů Milana Kundery, o českých spisovatelích a o tom, jak je ovlivnil i jak na ně dopadl rok 1968, vyprávěl překladatel Sergej Skorvid i český novinář Ondřej Soukup. Když se Skorvid v polovině 70. let začal věnovat českému jazyku a literatuře, bylo studium poplatné době. "Museli jsme například udělat nástěnku odsuzující Chartu 77, někdo nám to porušil. Pak jsem to v 90. letech odčinil, veřejně jsem udělal na univerzitě pro svoje studenty opačnou nástěnku," zasmál se lingvista. Během vysokoškolského studia byl v tehdejší Československu dvakrát a právě z rozhovorů se svými vrstevníky získal nejen představu o hloubce tragédie roku 1968, ale právě i o tehdy zakázaném Karlu Krylovi, jehož písničky si velmi oblíbil. Skorvidovi studenti mají podle svého učitele v nižších ročnících vysoké školy o roce 1968 jen velmi mlhavou představu.

Skorvidova slova potvrdil i Ondřej Soukup. "Jsou skupiny, například literární vědci a novináři, kteří velice dobře vědí, co to byl rok 1968. Lidi se zájmem o lidská práva nebo literaturu nikdo přesvědčovat nemusí. Ale naprostá většina Rusů je o tom informována velmi povšechně," vysvětlil Soukup.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	7
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	23
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	35

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK.

ISSN 1210-5619

Zahraniční politika České republiky – Data.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka